Azg
Ազգ
21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2005 ՈՒՐԲԱԹ 190 (3356)

Ռայսը չի բացառում Սիրիայի եւ Իրանի դեմ պատերազմի հնարավորությունը

Սենատի արտաքին գործերի հանձնախմբում Իրաքի կառավարությամբ տեղի ունեցած լսումների ժամանակ ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսը չի բացառել Սիրիայի եւ Իրանի դեմ ԱՄՆ-ի ռազմական գործողությունների հնարավորությունը: «Չեմ կարծում, թե նախագահը երբեւիցե կհրաժարվի ռազմական ուժի առնչությամբ գոյություն ունեցող որեւէ հնարավորությունից», ասել է Ռայսը: Ընդամին նա հրաժարվել է ուղղակի պատասխանել մի քանի սենատորների այն հարցին, թե Բուշի վարչակազմը ինչարկո՞ւմ է արդյոք Սիրիային հարվածելու հնարավորությունը: Ինչպես հայտնի է, ԱՄՆ վարչակազմը պնդում է, թե իրաքցի ապստամբներն օգնություն են ստանում Սիրիայի տարածից: «Գազետա» ինտերնետային հրատարակությունը մեջբերում է Ռայսի հետեւյալ խոսքերը. «Ես չեմ մանրամասնի, թե ինչպիսի տարբերակներ կարող է ունենալ նախագահը»:

Պ. Ք.

«Հայաստանը չպետք է այլ երկրի անզգույշ, չհաշվարկված քայլերի համար գին վճարի»

Բրյուսելում նախագահ Քոչարյանը բարձր մակարդակի հանդիպումներ է ունենում ԵՄ պաշտոնյաների եւ Բելգիայի իշխանությունների հետ

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Բրյուսել

Եվրախորհրդարանի (ԵՄ օրենսդիր մարմինն է) նախագահ Յոզեպ Բորել-Ֆոնտելսը երեկ Հայաստանի նախագահի հետ բանակցությունների ավարտին հայտարարեց, որ ԵԽ-ն կանի հնարավորը, որպեսզի Եվրոպական հարեւանության քաղաքականության շրջանակներում Հայաստանի հետ Գործողությունների ծրագրի բանակցությունները սկսվեն անհապաղ եւ չկապվեն այլ երկրների միջեւ առկա խնդիրների հետ: «Բանակցությունները պետք է անհապաղ վերսկսեն եւ չպետք է դադարեցվեն Ադրբեջանի եւ Կիպրոսի Հանրապետության հարաբերություններում ծագած խնդրի պատճառով, որն առաջացել է Բաքվի եւ Հյուսիսային Կիպրոսի միջեւ չվերթերի պատճառով», ասաց ԵԽ նախագահը Ռոբերտ Քոչարյանի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսում:

2004 թ. հունիսին անդրկովկասյան երեք հանրապետությունները միացել են ԵՄ հարեւանության քաղաքականության նախաձեռնությանը, որը ենթադրում է հարաբերությունների նոր մակարդակ ԵՄ-ի եւ Հարավային Կովկասի երկրների միջեւ: Արդեն այս տարվա հուլիսին նախատեսված էին Գործողությունների ծրագրի բանակցությունները, սակայն դրանք հետաձգվեցին, երբ Բաքվի եւ Լեւկոշայի միջեւ հաստատվեց օդային ուղիղ կապ: Կիպրոսի Հանրապետությունը, որը ԵՄ 10 նոր անդամներից է, վետո դրեց Ադրբեջանի հետ բանակցություններն սկսվելու վրա, ինչի պատճառով տուժում են Հայաստանն ու Վրաստանը:

Տես էջ 8

ԱՅՍՕՐ ԿԱՄԵՐԱՅԻԻ ՍՐՏԵՎ

Ես ասում եմ՝ ՈՉ...

... Կոմիտասի անվան կամերային երաժշտության տան մոտակայքում սրճարանների առկայությունը եւ դրանց կից հերթական սրճարանի կառուցմանը...

... նմանատիպ զվարճանքի «օբյեկտների» կառուցմանը մշակութային օջախների կողքին...

... քաղաքում անօրինական ծառահատմանը, ապօրինի շինարարությանը, հասարակական օգտագործման կանաչ տարածքներում...

... իմ եւ իմ ընտանիքի անդորրի խաթարմանը բացօթյա սրճարաններից լսվող բարձր երաժշտության եւ աղմուկի պատճառով...

... բարձրաստիճան մարմինների եւ պաշտոնյաների կողմից հասարակայնության կարծիքի անտեսմանը...

... քաղաքում օրեցօր վատթարացող էկոլոգիական վիճակի հետեւանքով երիտասարդ սերունդների անառողջ ապագայի վտանգմանը...

Սատարի՛ր SOS-Երեւան կոալիցիային, բնապահպանական ՀԿ-ներին, կամերային նվագախմբին, մտահոգ մշակույթի գործիչներին եւ Երեւանի բնակիչներին: Քո մտերիմների, հարեւանների եւ ծանոթների հետ մասնակցի՛ր բողոքի ակցիային, որը տեղի կունենա այսօր՝ հոկտեմբերի 21-ին, ժամը 12.30-ին Կոմիտասի անվ. կամերային երաժշտության տան առջեւ:

Հնչեցրո՛ւ քո կարծիքը, թո՛ղ քո ձայնը լսելի դառնա:

Հայաստանը թոշնագրիպի ռիսկային տարածման գոտում է

Համաձայն «Ռեգնում» գործակալության հաղորդման, սպառնալիքի հիմնական աղբյուրը Հայաստանի հարեւան Թուրքիան է, որտեղ արդեն իսկ հայտնաբերվել է թռչնագրիպի հարուցիչ: Ռիսկային գոտում Հայաստանի ընդգրկվելու մասին նշված է ՄԱԿ-ի պարենային եւ գյուղատնտեսական ծրագրի նամակում:

Հայաստանի գյուղատնտեսության նախարարի առաջին տեղակալ Սամվել Ավետիսյանի խոսքերով, նախարարությունն արդեն իսկ համաձարակի կանխարգելման միջոցներ է ձեռնարկում: Հարուցչի տարածումը կանխարգելելու նպատակով Հայաստանին կտրամադրվի տեխնիկական օգնություն:

Ադրբեջանական «Էխո» թերթի հաղորդմամբ, օրերս Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետությունում գրանցվել է վայրի 2 բադերի սատկելու դեպք: Ներկա պահին պարզվում է թռչունների բուն հիվանդության պատճառը: Բոլոր տվյալներն ուղարկվել են լաբորատոր քննության, սակայն դրանց վերջնական ախտորոշումը դեռ հայտնի չէ: Տեղի անասնաբուժական վարչության ղեկավարը չի հաստատել բադերի թռչնագրիպով վարակված լինելու վարկածը: Այդուհանդերձ, նրա խոսքով, թռչնագրիպի վիրուսի կանխարգելման միջոցառումներ են տարվում, մասնավորապես արգելվում են վայրի թռչունների որսն ու վաճառքը, այրվում են սատկած թռչունները, ինչպես նաեւ սահմանափակվում է մարդկանց ելքն ու մուտքը:

Հեղաշրջման փորձ Ադրբեջանում

Թեհրան Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը նախորդ օրը վստահաբար հայտարարել էր, որ Ադրբեջանում իրադրությունը չի սրվի եւ հեղափոխության սպառնալիք չի առաջանա, Բաքվի ԵԱՀԿ գրասենյակը երեկ հայտարարեց, որ քաղաքական վիճակն Ադրբեջանում ծայրահեղ լարվածության է հասել:

«Ռեգնում» գործակալության հաղորդմամբ, Սիմֆերոպոլի օդանավակայանում երեկ ազատ է արձակվել շաբաթավերջին ձերբակալված Ադրբեջանի խորհրդարանի նախկին խոսնակ Ռասուլ Գուլիեւը, որը երեկոյան նորից ձերբակալվել է Ղրիմում:

Ադրբեջանում երեկ հեղաշրջման փորձը արագորեն կասվեց Գուլիեւի ազատ արձակման հետ: Հեղաշրջում նախաձեռնելու մեղադրանքով Իլհամ Ալիեւի հրամանով անմիջապես պատասխանատու արվեց նախ տնտեսական զարգացման փոխնախարար Ֆարհաս Ալիեւը, որին հաջորդեցին եւս երեք նախարարներ՝ առողջապահության նախարար Ալի Ինսանովը, կրթության նախարար Միսիր Մարդանովը եւ աշխատանքի նախարար Ալի Նագիեւը: Ավելի ուշ հայտնի դարձավ, որ նրանց թվում ավելացել է նաեւ նախագահի գործերի կառավարիչ Ակիֆ Մուրադվերդիեւը:

«Ռեգնում» գործակալության հաղորդմամբ, երեկ Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարարությանն ազատ են արձակել ԱՀԿ-ի ֆարհաս Ալիեւին պատկանող օբյեկտները եւ հայտնաբերել խոշոր չափի արտարժույթ եւ այլ թանկարժեք իրեր:

Ի պատիվ Օշին Քեշիշյանի

Սփյուռքում թե մայր հայրենիքում նրա նմանը չկա: Նրան ճանաչում են բոլորը, գրչի բոլոր մարդիկ, մտավորականները, քաղաքական դեմքերը, ազգային գործիչները, եկեղեցականները, համբավավոր գիտնականները, մեծահարուստ բարերարները, բոլո՛ր, Հայաստանում թե Մ. Նահանգների տարբեր քաղաքներում, սփյուռքի հայաբաս մյուս վայրերում: Ճանաչում են ոչ միայն եւ ոչ այնքան որպես լրագրողի, որպես «Արմինյն օբզերվեր» թերթի խմբագիր-հրատարակչի արդեն 35 տարուց ի վեր, այլեւ որպես գրականության դասախոսի, գրականագետի, ազգային գործչի, որպես հայության տարբեր հատվածների, նոկնիսկ հակամարտ կողմերի միջեւ կապ-կապակցող վստահելի անձնավորության, թեեւ գտնվում է գաղափարական հստակ դաշտում՝ Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչության եւ ՀԲԸՄիության տարբեր մարմինների անդամ: Բնավորությամբ ջերմ եւ անմիջական, հետաքրքիր ու հետաքրքրական, կարիքը գործի եւ գործը պարտականության վերածող, բարի ու բարեգործ, բանիմաց ու բազմասաց, մշտաշարժ ու մշտաթռուն, վերջապես կոլորիտային մի անձնավորություն, վերջապես՝ մի... Օշին, որի ծննդյան անհավատալի, անսպասելի 70-ամյակը նշվելու է այսօր Երեւանում, ժամը 15:00-ին, Հայաստանի գրողների տան դահլիճում:

Պատի՛վ արժանավորին:

Վրաստանի պաշտոնանկ արտգործնախարարը մնում է երկրում որպես քաղաքական գործիչ

Ընդդիմության շարքերում պատրաստվելով ապագա ընտրություններին

ԱՊԱՎՆԻ ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Սալոմե Զուրաբիշվիլու պաշտոնանկությունից հետո Վրաստանի նոր արտգործնախարար է նշանակվել ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար Գելա Բեժուաշվիլին: Ինչ վերաբերում է Զուրաբիշվիլու պաշտոնանկությանը, ապա Վրաստանի խորհրդարանի մի քանի անդամներ օրերս արտգործնախարարին մեղադրել էին սեփական գործողությունները գաղտնի պահելու մեջ: BBC-ն նշում է, որ բուն ԱԳՆ-ում եւս նրան ուղղված քննադատություն էր հնչել: Զուրաբիշվիլու գործողությունները խիստ քննադատել է Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Նինո Բուրջանաձեն: Մասնավորապես քննադատվել է Զուրաբիշվիլու այն արտահայտությունը, որ Վրաստանի խորհրդարանը պետք է գրել:

Համաձայն վրացական լրատվամիջոցների հաղորդման, Բուրջանաձեն հայտարարել է. «Երբ իր ժամանակին Վրաստանի արտգործնախարար Գեորգի Գոմյաշվիլուն խորհրդարանը մերժեց հաստատել Շվեյցարիայում Վրաստանի դեսպանի պաշտոնում, Գոմյաշվիլին հայտարարեց ընդդիմությանը միանալու մասին: Այժմ նման հայտարարություն է արել Սալոմե Զուրաբիշվիլին: Արդյո՞ք դա նշանակո՞ւմ է, թե նրանց քաղաքական հայացքները կախված են նրանց զբաղեցրած պաշտոններից»:

Տես էջ 8

Թոշակից զրկվածները պաշտպանում են իրենց իրավունքները

Վանաձոր քաղաքի բնակչուհի Օֆիկ Ղուկասյանն այս տարվա հունվարից զրկվել է կենսաթոշակից՝ սոցիալական աջակցության հարց չսանձալու պատճառով: Թոշակառուն սոցիալական հարցից հրաժարվել է հոգեւոր համոզմունքներից դրդված: Բնակչուհին բողոքի հայցադիմում է ներկայացրել Լոռու մարզի առաջին ատյանի դատարան, որն էլ մայիսի 13-ի վճռով մերժել է քաղաքացուհու կենսաթոշակի վճարման պահանջը:

Օֆիկ Ղուկասյանի բողոքը քննության էր նշանակվել քաղաքացիական գործերով վերաքննիչ դատարանում, որտեղ էլ երեկ կայացավ դատական առաջին նիստը: Ի դեպ, քաղաքացու գործով դատական նիստին ցուցադրաստաններով հայտնվել էին նրա բախտակիցները Երեւանից, Վանաձորից, Էջմիածնից, որոնք եւս իրենց թոշակից զրկվել են սոցիալական հարցից հրաժարվելու պատճառով: Նրանցից մեկը դատարան էր եկել առաջարկով. «Թող մեզ՝ սոցիալական հարց չստացողներիս, համարեն փոքրամասնություն եւ մեր իրավունքները պաշտպանեն»:

Հայցվոր կողմի՝ Օֆիկ Ղուկասյանի լիազորված անձը հայկական սահմանադրական իրավապաշտպան կենտրոնի (ՀՍԻԿ) փոխնախագահ Արայիկ Պարսիկյանն էր: Նա ներկայացրեց իր վստահորդի պահանջը՝ սոցիալական հարցը պետք է ստանան կամավոր: Իսկ հարցից իր վստահորդի հրաժարումը պրն Պարսիկյանը բացատրեց հետեւյալ կերպ. «Նա հրաժարվել է հոգեւոր համոզմունքների հիման վրա, որովհետեւ վախենում է համարակալումից»: Դատարանը նախագահող (Աստղիկ Խառատյան) նկատեց, որ նույն անձնական տվյալները պահպանվում են նաեւ ծննդյան վկայականում եւ անձնագրում, իսկ պատասխանող կողմը նշեց, որ դրանց միջեւ տարբերություններ կան: Հայցվոր կողմի ներկայացուցիչը, խոսելով թոշակառուի մերժման անարդարացիության մասին, նշեց, որ օրենքը մեկնաբանվում է ընտրանային ձեւով, եւ իրեն հայտնի են մարդիկ, ովքեր սոցիալական հարց չունենալով թոշակ ստանում են:

Պատասխանող կողմը՝ սոցիալական ապահովության հիմնադրամի մասնագետ Գուրգեն Խաչատրյանը, առարկեց հայցվորի պահանջին՝ նշելով, որ նրա սոցիալական հարց չուզելը չի բխում սոցիալական հարցերի մասին ՀՀ օրենքից: Դատական նիստը բավականին հետաքրքրական եւ հազվադեպ հանդիպող ընթացք ստացավ: Դատավոր Տիգրան Սահակյանն իր արդարացի եւ խիստ հարցերով արժանացավ ներկաների հավանությանը: Մասնավորապես դատավորը պատասխանող կողմից պահանջեց մատնացույց անել որեւէ օրենսդրական նորմ կամ ակտ, ըստ որի սոցիալական հարցից հրաժարվելիս քաղաքացին պարտադիր պետք է զրկվի թոշակից: Հիմնադրամի մասնագետը կցկտուր ասաց. «Ըստ էության քաղաքացին թոշակից չի զրկվում, այլ կասեցվում է, մինչեւ նորից դիմի»: «Իսկ այդ ընթացքում ինչպե՞ս ապրի թոշակառուն, որի ապրուստի միակ միջոցը թոշակն է», վրա բերեց դատավորը: Ի վերջո, «սոցիալական հարցի օրենքի պահանջը գերակայո՞ւմ է սահմանադրությանը, մարդու իրավունքների հիմնարար նորմերին», հավելեց նա:

Դատարանի որոշմամբ նիստը հետաձգվեց, մինչեւ հայցվոր կողմի ներկայացուցիչը դատարան կներկայացնի իր մատնանշած առանց սոցիալական հարցի թոշակ ստացողների մասին տեղեկություններ: Սոցիալական հարցի պատճառով թոշակից զրկված տարեցներն ու հավաստագրյալները (իրենց խոսքերով, իսկական հրիսոնյաներ են) դատարանի դահլիճից հեռացան հույսով, որ իրենց իրավունքները փաստորեն կարող են եւ պաշտպանվել:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Նամականիշների ցուցահանդես նվիրված ՄԱԿ-ի 60-ամյակին

Ներկայացված էին նաեւ Յուրի Գետորգյանի նամականիշները

Այս տարի աշխարհում նշվում է ՄԱԿ-ի 60-ամյակը: Երեկ ՄԱԿ-ի հայաստանյան ներկայացուցչությունում ներկայացված էր ՄԱԿ-ի կողմից եւ ՄԱԿ-ի վերաբերյալ թողարկված նամականիշների ցուցահանդես, որը կազմակերպել էր Հայաստանի ֆիլատելիստների միությունը՝ ի դեմս **Ժան Գյուլբենկյանի:** Ներկայացնելով իր հավաքածուն, պրն Գյուլբենկյանը նշեց. «Ես ու ՄԱԿ-ը հասակակիցներ ենք: Անցյալ տարի մտածեցի, որ նման մի հավաքածու ցուցադրեմ, քանի որ հոբելյանները միասին ենք նշում»:

Ժան Գյուլբենկյանը հավաքածուն սկսել է հավաքել ոչ վաղուց, եւ քանի որ նյութերը շատ չէին, ցանկալի նամականիշները ձեռք են բերվել գործընկերների օգնությամբ, փոխանակմամբ, գնելով: Նման հավաքածուի ստեղծման գաղափարն այն էր, որ ցուցադրվի ՄԱԿ-ի լայնամասշտաբ գործունեությունը: «Մամուլից ՄԱԿ-ի գործունեության մասին տեղեկություններն այնքան էլ փարժեք չեն, մինչդեռ նամականիշերն արտացոլում են կազմակերպության իրագործած ծրագրերն ու գործունեությունը՝ մարդու իրավունքներից մինչեւ խաղաղության խնդիրներ»:

ՄԱԿ-ն առաջին նամականիշները թողարկել է 1991 թ.՝ կապված փոստային կապով հաղորդակցվելու անհրաժեշտության հետ: Ըստ Հայաստանի ֆիլատելիստների միության նախագահ **Տիգրան Լիլոյանի,** ՄԱԿ-ի փոստային ծառայության բաժանմունքներ են գործում Նյու Յորքում, Ժնեւում եւ Վիեննայում, որոնք թողարկում են նամականիշներ Նյու Յորքում՝ անգլերեն, Ժնեւում՝ ֆրանսերեն եւ Վիեննայում՝ գերմաներեն:

Վերջին 5 տարվա կտրվածքով նշանակալի մեկ փաստ կա՝ կապված ՄԱԿ-ի փոստային ծառայության թողարկած նամականիշների հետ: 2000 թ. առաջին անգամ ՄԱԿ-ի փոստային վարչությունը նամականիշներ է պատվիրել հայ նկարիչ՝ Յուրի Գետորգյանին, երբ վերջինս նոր էր տեղափոխվել Մ. Նահանգներ՝ բնակության: Յուրի Գետորգյանի ստեղծած առաջին նամականիշները նվիրված էին փախստականների հարցերին: 2004 թ. իրեն հայաստանյան նկարիչ ներկայացնող Յուրի Գետորգյանն ստացել է նամականիշների նոր պատվեր՝ նվիրված մարդու իրավունքներին:

Այս իրադարձությունները կարեւոր են այնքանով, որ ՄԱԿ-ի փոստային ծառայությունը պատվերներ է տալիս միայն հայտնի նկարիչներին:

ԱՂԱՓՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Երեւանում հոկտեմբերին ձյուն չի գա

Թուրքիայում տեղացած աննախադեպ ձյունը եւ ցուրտ եղանակը հավանաբար ինչ-որ չափով պատճառ են դարձել նաեւ մեր երկրի բարձրադիր շրջաններում գրանցված ցածր ջերմաստիճանի ձեւավորման եւ թաց ձյան տեսքով տեղումների:

ՀՀ բնապահպանության նախարարության հիդրոօդերեւութաբանության եւ մոնիտորինգի կանխատեսումների բաժնի վարիչ Զառա Պետրոսյանից փորձեցինք տեղեկանալ առաջիկա մեկ շաբաթվա եղանակի փոփոխությունների մասին:

Տկն Պետրոսյանը տեղեկացրեց. «Երեւան քաղաքում ձյուն չի սպասվում: Ջերմաստիճանի նվազումը կշարունակվի, գիշերը դեռեւս հնարավոր են տեղումներ՝ Երեւանում անձրեւի, լեռնային շրջաններում՝ ձյան տեսքով: Օդի ջերմաստիճանը կնվազի եւ 2-5 աստիճանով:

Հոկտեմբերի 23-ին եւ 24-ին Երեւանում ջերմաստիճանը կլինի 0-ին մոտ, գետնի մակերեւույթին հնարավոր է բացասական ջերմաստիճան, 24-ին՝ օրվա վերջին սպասվում է օդի ջերմաստիճանի 3-5 աստիճանի բարձրացում: Անցած գիշեր թաց ձյուն է տեղացել լեռնային շրջաններում, Ամասիայում, Աշոցքում, Տաշիրում: Կոտայքի մարզի բարձրադիր համայնքներում նույնպես տեղացել է թաց ձյուն եւ շատ տուն հալել, իսկ լեռների գագաթներն ու փեշերը ծածկված են ձյունով»: Տկն Պետրոսյանից տեղեկացանք նաեւ, որ վերջին 10 տարիներին նման երեւույթներ եղել են եւ հոկտեմբեր ամսին Երեւանում ձյուն տեղացել է: Կիրակի եւ երկուշաբթի գիշերը սպասվում է ցրտահարություն հողի մակերեւույթին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ՉԿՈՂՄՆՈՐՈՇՎԱԾԸ

ԱԺԿ նախագահ Շավարշ Քոչարյանը ո՛չ դեմ է, ո՛չ կողմ սահմանադրական փաթեթին

Շավարշ Քոչարյանը «ո՛չ» չի ասում, որովհետեւ գործող սահմանադրության համեմատ նոր նախագծի փոփոխությունները քայլ առաջ են, «այո» չի ասում, քանի որ դրանք թերի են:

Հանրաքվեի արդյունքների կեղծումն, ըստ նրա, կվտանգի նաեւ ապագա խորհրդարանական ընտրությունները: Իսկ հանրաքվեի տապալումը նաեւ դրական կողմեր է պարունակում. վերջին դեպքում կանցկացվեն թափանցիկ, բաց քննարկումներ, որոնց մասնակից կլինեն քաղաքացիական հասարակությունը, ընդդիմությունն ու իշխանությունը: «Կիսաքայլերով չենք կարող լուծել առկա խնդիրները: Մեզ ամբողջական քայլեր են պետք», նկատեց նա:

«Բարեփոխումների փաթեթը, ճիշտ է, քայլ առաջ է կիսաքայլերի դատապարտում, բայց չի վերացնում երկրի առջեւ ծառացած մարտահրավերներն ու սպառնալիքները», համոզված է Շավարշ Քոչարյանը: Սպառնալիքներն, ըստ նրա, Ադրբեջանի տնտեսական աճն ու ռազմական ծախսերի ավելացումն են, այդ երկրի ռազմաշունչ հայտարարությունները, ինչպես նաեւ թուրքական ռազմական օգնությունն Ադրբեջանին (Թուրքիան 170 մլն դոլար է հատկացրել Ադրբեջանի պատշգամբների կարիքների համար), Հայաստանի շարունակական մեկուսացումը: Այդ պիսով՝ արեւմտյան-արեւելյան ուղղություններով Հայաստանը մեկուսանում է տարբեր տնտեսական ծրագրերից (ՏՐԱՍԵԿԱ, ԻՆՈԳԵՅԹ):

Հանրաքվեի բացասական ելքն, ըստ Շավարշ Քոչարյանի, Հայաստանի համար, ճիշտ է, խնդիրներ չի ստեղծի, բայց հարկ կլինի առավել ամբողջական, իրավական եւ ժողովրդավարական պետության կառուցմանը միտված նախագիծ ստեղծել: Երեւի Շ. Քոչարյանը համոզմունք ունի, թե սահմանադրության նախագիծը չի ընդունվելու, այլապես չէր ասի՝ նոր նախագծի հանրաքվեն էլ կարելի է անցկացնել 2006 թ. սեպտեմբերին:

Եվրոպայի խորհրդի անդամ 46 երկրներից արդար ընտրություններ անցկացնելու հարցը չեն կարողանում լուծել միայն Ադրբեջանն ու Հայաստանը՝ վերջիններս եթե 2 անգամ կազմակերպեն արդար, համապատասխան ընտրություններ, այդ խնդիրը կկարողանան լուծել, այսպես է մտածում ԱԺԿ նախագահը: Ուրեմն ելքը Եվրոպային ինտեգրվելն է, եզրակացրեց Շ. Քոչարյանը:

Մ. Խ

Որտե՞ղ կկայանա «Հանրապետության» արտահերթ համագումարը

ՀՀ կառավարությունը հրաժարվել է իր նիստերի դահլիճը տրամադրել «Հանրապետություն» կուսակցությանը: Վերջինս ծրագրել էր հոկտեմբերի 25-ին անցկացնել 5-րդ արտահերթ համագումարը: Կառավարությունը, համաձայն կուսակցության լրատվական կենտրոնի տեղեկացման, գրավոր բացատրություն չի տվել՝ դահլիճը չտրամադրելու առնչությամբ:

Կուսակցությունն էլ կատարածը գնահատում է որպես կամայական մերժում, ինչը նաեւ քաղաքացիների ընտրական, ազատորեն գաղափարներ տարածելու իրավունքների ոտնահարում է դիտարկվում: Կառավարության որոշումը «Հանրապետություն» կուսակցությունը համարում է ապօրինի եւ հրաժարվում վերանայել իր արտահերթ համագումարի անցկացման վայրը: Կուսակցությունը մտադիր է բոլոր քաղաքական միջոցներով հետամուտ լինել իր եւ ՀՀ քաղաքացիների իրավունքների վերականգնմանը:

Երեւանում է World Press Photo-2005 ցուցահանդեսը

Այսօր «Մոսկվա» կինոթատրոնում կբացվի World Press Photo-2005 ցուցահանդեսը: 2004 թ. մամուլում տպագրված բազմաթիվ լուսանկարների հեղինակներ մասնակցել են World press photo-ի կազմակերպած մրցույթին: Աշխարհի տարբեր անկյուններից 4266 ֆոտոլրագրողների մոտ 70 հազար աշխատանքներից լավագույն 200-ն ընտրել է 13 հոգուց բաղկացած միջազգային ժյուրին: «Մոսկվա» կինոթատրոնում կներկայացվեն 10 անվանակարգերում հաղթող ճանաչված աշխատանքները:

Շրջիկ ցուցահանդեսը մեկնարկել է այս տարվա ապրիլի 25-ին, Ամստերդամում: Մինչ Հայաստան գալը աշխատանքները ներկայացվել են Համբուրգում, Միլանում, Նյու Յորքում, Հռոմում, Լոնդոնում, Փարիզում: Երեւանից հետո ցուցահանդեսը կլինի Ստոկհոլմում, Կոպենհագենում, Թել Ավիվում եւ այսպիսով կշրջի աշխարհի գրեթե 70 երկրներով: Ըստ միջոցառման կազմակերպիչների, ներկայացած աշխատանքները ոչ միայն մամուլում տպագրված լավագույն լուսանկարներ են, այլեւ նախորդ տարի տեղի ունեցած համաշխարհային ամենակարեւոր իրադարձությունների վավերացումներ: Ցուցահանդեսը Երեւան է բերվել Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտի օգնությամբ:

Թ. Մ.

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Դիակ այրված տնակում

Հոկտեմբերի 19-ին, ժամը 17:30-ին ամբողջությամբ այրվել է Գյումրու Անտառային 3-րդ թաղամասի տնակներից մեկը: Հրդեհաշիջման ժամանակ հայտնաբերվել է 1964 թ. ծնված Գառնիկ Հովհաննիսյանի դիակը: Հարուցվել է քրեական գործ:

Մահացու վրաերթ

Հոկտեմբերի 19-ին ոստիկանության Մալաթիայի բաժին հաղորդվել է, որ Վալիկո Հ.-ն վարելով «ԼԱԶ-695» մակնիշի ավտոբուսը, Սեբաստիա փողոցում վրաերթի է ենթարկել 1991 թ. ծնված Ռոբերտ Հարությունյանին, որը տեղում մահացել է: Հարուցվել է քրեական գործ, կատարվում է նախաքննություն:

Մ. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ավտոմեքենաների արտանետումները կչափվեն

Առանց չեզոքացուցիչների դրանք չեն կարող շահագործվել

Երեւանի օդային ավազանի պահպանմանն առնչվող կարեւոր որոշում է ընդունել երեկ Հայաստանի կառավարությունը: Խոսքը, համաձայն «Մթնոլորտային օդի պահպանման մասին» օրենքի, Հայաստանի տարածքում չափիչ կետերում ավտոտրանսպորտային միջոցներից արտանետվող նյութերի չափման կարգի եւ այդ նյութերի ցանկի մասին է: Որոշումը լրագրողներին ներկայացրեց բնապահպանության փոխնախարար **Սիմոն Պապյանը:** Նա մասնավորապես նշեց, որ ավտոտրանսպորտի արտանետումների խնդիրը համամոլորակային է, իսկ Երեւանում կազմում է օդային ավազանն աղտոտող ընդհանուր արտանետումների 90 տոկոսը:

Չափիչ կետերում պետք է չափեն տրանսպորտային միջոցի արտանետումների չափը, գրանցեն, եւ եթե դրանք համապատասխանում են թույլատրելի նորմաներին, ապա տրամադրեն համապատասխան կտրոն: Առանց այդ կտրոնի տրանսպորտային միջոցը չի կարող անցնել տեխզննում: Չափվելու են ածխածնի, ածխաջրածնի եւ մեթենաների ծխայնության արտանետումները: Համապատասխան կտրոնը ստանալուց հետո, երբ ամսում, մեթենան պետք է անցնի տեխզննում: Բացի հասարակական տրանսպորտի միջոցներից, մյուս մեթենաների արտանետումները պետք է սուգվեն տարեկան մեկ անգամ: Հասարակական տրանսպորտի միջոցները՝ տարեկան երկու անգամ:

Բնապահպանության փոխնախարարը հայտնեց, որ որոշումը կսկսի գործել այն ժամանակ, երբ Երեւանում առնվազն 5 նման կետ կլինի, իսկ մարզերում՝ մեկական: Արտանետումները չափելու ցանկություն ունեցող իրավաբանական անձը պետք է դիմի բնապահպանության նախարարության ստեղծած համապատասխան հանձնաժողովին՝ լիցենզիա ստանալու համար: **«Ազգի»** այն հարցին, թե նկատի ունենալով այս գործունեության շահութաբերությունը, ինչ երաշխիք կա, որ չի դառնա որեւէ բարձրաստիճան պաշտոնյայի մենաշնորհային բիզնեսը, Սիմոն Պապյանը պատասխանեց, որ դա երաշխիքն ինքը չի կարող տալ, բայց կառավարության որոշմամբ դրված են այն հիմքերը, որոնք կկարգավորեն այդ հարցը:

Ներկաներին փոխնախարարը հիշեցրեց, որ սկսած 2006 թ.-ի հունվարի 1-ից արգելվելու է Հայաստան ներմուծել այն ավտոմեքենաները, որոնք չունեն չեզոքացուցիչներ: Կառավարության երեկվա որոշումն ընդունվել է ի լրումն օրենքով սահմանված վերոնշյալ դրույթի: Ինչ վերաբերում է ներկայումս շահագործվող մեթենաներին, ապա դրանք նույնպես պետք է տեղադրեն չեզոքացուցիչներ, ապա նոր միայն շահագործվեն:

Ավտոտրանսպորտային արտանետումների չափումը մասնավորին հանձնելու գաղափարն ինքնին ողջունելի է: Բարեբախտաբար, այն չի վերապահվել կոռուպցիայի մեջ թաղված պետավտոտեսչությանը: Սակայն, ինչպես ամեն մի լավ գաղափար, այս մեկն էլ կարելի է վարկաբեկել, դարձնելով մենաշնորհային բիզնես, ինչը «բարի» ավանդույթ է դարձել Հայաստանում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Բագրաս տուրը» հասույթի չափը նվազեցված է ներկայացրել

Հայտնում են տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովից

Ինչպես տեղեկանում ենք Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի լրատվական ծառայությունից, հակամրցակցային համաձայնության համար տուգանված «Բագրաս տուր» ընկերության ղեկավար Բագրաս Նավոյանը զանգվածային լրատվամիջոցներին իր տված հարցազրույցում նշել է, որ ընկերության նկատմամբ կիրառված տուգանքի չափը կկազմի մոտ 1 միլիոն 170 հազար դրամ, ինչն, ըստ նրա, կազմում է ընկերության շրջանառության 1 տոկոսը: Հանձնաժողովը հարկ է համարել հստակեցնել, որ իրականում, դաստելով միայն ոտետրափոխադրումների ֆանակի մասին ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված, ինչպես նաեւ հենց «Բագրաս տուրից» ստացված տվյալներից, հասույթի մեկ տոկոսի չափը լրատվամիջոցներին ներկայացվել է նկատելիորեն նվազեցված:

Լրատվական ծառայությունից տեղեկանում ենք նաեւ, որ տուգանքի վճարման համար «Բագրաս տուր» եւ «Քուլթ» ընկերություններին տասնօրյա ժամկետ տրվել, որի մասին համապատասխան փաստաթուղթ նրանք պետք է ներկայացնեն հանձնաժողովին: Հանձնաժողովը այդ փաստաթղթերը ստանալուց հետո ավելի ստույգ կգնահատի, թե որքան է կազմում հասույթի մեկ տոկոսը, ինչի մասին հանձնաժողովը կհայտնի լրացուցիչ:

Ա. Մ.

Մանկախնամ նոր ծրագրի շնորհանդես

Հայ օգնության ֆոնդի (ՀՕՖ) երեխաների ընդունման եւ կողմնորոշման կենտրոնում երեկ ասուլիս էր հրավիրել կենտրոնի նորանշանակ տնօրեն, սոցիոլոգիական գիտությունների թեկնածու Միրա Անտոնյանը: Տնօրենը ներկայացրեց, որ 1999 թ. ՀՕՖ-ի եւ ՀՀ ներքին գործերի նախարարության կնքած պայմանագրի համաձայն, կենտրոնը հանձն է առել մուտքային, թափառաշրջիկ, լքված, օրինախախտ եւ այլ դժվար պայմաններում հայտնված 3-18 տարեկան անչափահասներին աղաստանի տրամադրում, կարճաժամկետ աջակցության ցուցաբերում եւ հետագա կողմնորոշում: 2000 թ.-ից կենտրոնը ծառայություններ է մատուցել 913 երեխաների, որոնց մեծ մասին՝ մոտ 800 հոգու կողմնորոշել է դեպի իրենց ընտանիք: Տկն Անտոնյանի խոսքերով, բարեբախտաբար ներկայումս նման երեխաների քանակը զգալիորեն նվազել է՝ պայմանավորված մեր երկրի դրական տեղաշարժերով:

Նախորդ տարի Հայաստանի կառավարությունը մշակել է երեխայի պաշտպանության համակարգի բարեփոխումների ռազմավարություն մոտակա 10 տարիների համար, որը ենթադրում է պատասխանատու այցելուների ու կառույցների գործելաոճի փոփոխություն, մանկախնամ հաստատությունների՝ մանկատների եւ գիշերօթիկ դպրոցների բեռնաթափում եւ նոր՝ ընտանիքների վրա հիմնված այլընտրանքային ծառայությունների ստեղծում: Ծրագիրն իրականացվում է աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարության, ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի երեխայի պաշտպանության ծրագրերի եւ ՀՕՖ-ի հետ. ֆինանսական աջակցությունը ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակինն է:

Ծրագիրը փորձնական է եւ տեւելու է 3 տարի: Այն ենթադրում է կենտրոնի նախկին գործառույթները՝ երեխաների ընդունումն ու կողմնորոշումը պահպանելով մշակել խնամատարության տեղական մոդել, որի հաջողության դեպքում այն շարունակաբար կգործի հետագա 10 տարիներին: Կենտրոնում կստեղծվեն 11 նոր աշխատատեղեր սոցիալական աշխատողների համար, որոնք կաշխատեն Երեւանում, Վանաձորում եւ Գավառում: Նրանք պետք է տեղում ծանոթանան այն ընտանիքների հետ, որոնք կցանկանան ընդունել թե՛ Կենտրոնի, թե՛ գիշերօթիկ դպրոցների եւ թե՛ մանկատների երեխաներին: Այսինքն՝ ծրագրի շեշտը դրվում է ընտանիքի վրա, որ երեխաները մեծանան ընտանիքում, նրանց մեջ փորձուց դաստիարակվի ընտանեսիրություն, այլ կերպ ասած փորձ է արվում վերականգնել ընտանեկան խնամատարության ավանդույթները: Երեխաներին ընդունող ընտանիքները կստանան նաեւ որոշակի գումար: Ընդ որում, սա որդեգրում չէ, այլ զուտ խնամատարություն, թեպետ հետագայում որդեգրումը բացառված չէ:

ԳՈՌՇԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԳՆՈՇՈՒՄՆԵՐ

«Սուրբ Սահակ-Սուրբ Մեսրոպ» շքանշան պրոֆեսոր Դորա Սաֆայանին

Կանադայի Մգիլ համալսարանի պրոֆեսոր Դորա Սաֆայանն օրերս պարգեւատրվել է Ամենայն հայոց կաթողիկոսի «Սուրբ Սահակ-Սուրբ Մեսրոպ» պատվո շքանշանով, որը Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում նրան է հանձնել կանադահայոց առաջնորդ Բագրաս եպս. Գալստանյանը: Պատարագից հետո վերջինս նախ փառաբանել է հայոց գրերի 1600-ամյա գյուտն ու սուրբ թարգմանիչների վարքը, որից հետո մեծարանքի է արժանացրել Դորա Սաֆայանին՝ ընդգծելով հայ դպրության ու գիտության հանդեպ նրա անմնացորդ սերն ու նվիրումը:

Շքանշանի արարողության ժամանակ Վազգեն Խահանան ընթերցել է Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի կոնդակը, որում Վեհափառը բարձր գնահատանքի է արժանացրել Սաֆայանի բազմամյա մանկավարժական գործունեությունը, որ սկիզբ է առել Երեւանի պետական համալսարանում դասավանդելով եւ պատասխանատու պաշտոններ վարելով, ապա շարունակվել Կանադայի կրթական հաստատություններում:

«Նրա ուշագրավ նվաճումները, հատկապես լեզվագիտական բազմահազար ուսումնասիրությունները ու արժեքավոր թարգմանությունները բարձր են գնահատվել ու արժանացել միջազգային տարբեր պարգեւների, գիտական կոչումների եւ շքանշանների», ասված է հայրապետական կոնդակում: Շքանշանի հանձնումից հետո ելույթ է ունեցել եկեղեցու «Կոմիտաս» դպրաց դասի երգչախումբը, որի գեղարվեստական ղեկավարն է հայաստանցի Վարուժան Մարգարյանը:

Դորա Սաֆայանը երախտագիտություն է հայտնել կաթողիկոսին՝ իրեն այդպիսի բարձր պատվի արժանացնելու համար, միաժամանակ շեշտելով երկու հանձարների անունը կրող շքանշանի մեծ խորհուրդն իր կյանքում:

Ռ. Պ.

Ընտրվեց ԼՂՀ ԱԺ վերահսկիչ պալատի նոր նախագահ

ԼՂՀ Ազգային ժողովի հերթական նիստում քննարկման էին դրված շուրջ երկու տասնյակ օրինագծեր:

Խորհրդարանն առաջինը ձեռնամուխ եղավ «Փաստաբանության մասին» օրենքի քննարկմանը: Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետությունում գործող համանուն օրենքը, ինչպես նաեւ ԼՂՀ արդարադատության նախարար Ռ. Հայրապետյանի հիմնավորումները, պատգամավորներն այն ընդունեցին ամբողջությամբ:

Առաջին ընթերցմամբ ընդունվեց «ԼՂՀ ԱԺ աշխատակազմում պետական ծառայության մասին» օրենքը: Փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարվեցին «Պետական տուրքի մասին», «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ու «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» օրենքներում: Պատգամավորների կարծիքը դրական էր նաեւ «Անվճարունակության մասին» օրինագծի նկատմամբ:

Փոփոխությունների մի ամբողջ փաթեթ վերաբերում էր հարկային դաշտի բարեփոխումներին: Դրանք եւս առարկություններ չհարուցեցին եւ ընդունվեցին օրենքների ամբողջական տեսքով: Ստանալով գլխադասային հանձնաժողովի դրական եզրակացությունը, խորհրդարանն իր համաձայնությունը տվեց նաեւ «Ոստիկանության ծառայության մասին» օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու օրինագծին:

Օրակարգային, թերեւս ոչ պակաս կարեւոր հարցը ԼՂՀ ԱԺ վերահսկիչ պալատի նախագահի ընտրության հարցն էր: ԱԺ նախագահի առաջարկությամբ քննարկման դրվեց ԼՂՀ նախագահի աշխատակազմի տնտեսագիտական վարչության պետ Էդուարդ Բարսեղյանի թեկնածությունը: Պատգամավորները, քվեարկությամբ դադարեցնելով ՎՊ նախագահ Արկադի Սողոմոնյանի լիազորությունները, ձայների գերակշիռ մեծամասնությամբ (23 կողմ եւ 7 դեմ) ԱԺ վերահսկիչ պալատի նոր նախագահ ընտրեցին Էդուարդ Բարսեղյանին:

Վերջում ընդունվեց ԼՂՀ-ում մարդահամարի անցկացման կարգակցությամբ ժողովրդին ուղղված դիմում:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Ուժեղ քամին եւ փոթորիկը վնասներ են հասցրել

Ինչպես տեղեկացանք ԱԻՎ լրատվական կենտրոնից, Վայոց ձորի Հերմոն գյուղում 2,5 ժամ տեւած քամին վնասել է հեռախոսակայանը, տների տանիքները, տապալել է 4 բարդի եւ 3 էլեկտրասյուն:

Հրդեհն առաջացել է քամուց

Հոկտեմբերի 19-ին, ժամը 18:40-ին, Էջմիածնի Բաբաջանյանի անվան ծաղկագործական տնտեսության տարածքում այրվել են 200 խմ անասնագոմի տանիքը եւ պահեստավորված 5,54 տոննա խոտը:

ՀՀ կառավարության 2002 թ. հոկտեմբերի 10-ի թիվ 1690-Ա որոշման համաձայն՝ Երեւանի քաղաքապետը 10-օրյա ժամկետում պետք է կատարեր Հայաստանի Հանրապետության ԳԱ ակադեմիայի շենքերով (այդ թվում՝ Ընդհանուր եւ անօրգանական քիմիայի ինստիտուտով) զբաղեցված, ինչպես նաեւ սպասարկման համար անհրաժեշտ հողատարածքների ճշման աշխատանքները: Դրանից հետո, ըստ նույն որոշման, ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեն նշված հողատարածքների ճշման աշխատանքների ավարտից հետո պետք է անվճար կատարեր գույքային իրավունքների պետական գրանցում:

Ելնելով վերը շարադրվածից՝ կադաստրի պետական կոմիտեի նախագահը վերոհիշյալ գրության մեջ նշել է, որ «անհրաժեշտ է դատական կարգով անվավեր համարել հուլիսի 25-ին կայացած ածուրդի՝ վերը շարադրված արդյունքները, ինչպես նաեւ հունվարի 17-ին կայացած ածուրդում այն 3 հողամասերի օտարման արդյունքները, որոնք չեն համապատասխանում ինստիտուտի կողմից համաձայնեցված տարբերակին, եւ դրանց հիման վրա կատարված պետական գրանցումները: Ինստիտուտի նշված պահանջներով հայցադիմում դատարան ներկայացնելու դեպքում կոմիտեն կողմ կլինի շարադրված մոտեցումներով հարցի լուծմանը»:

Կադաստրի պետական կոմիտեի նախագահը վարչապետին միաժամանակ տեղեկացրել է, որ «հանձնարարականի կատարման ուշացումը պայմանավորված է Երեւանի քաղաքապետարանի կողմից խնդրո առնչությամբ կարծիք ստանալու անհրաժեշտությամբ, որն այդպես էլ չի ներկայացվել»:

Մ. Վարդանյանը վարչապետին հասցեագրած այս գրությունից ավելի քան կես տարի առաջ (16.12.03 թ.) էր դիմել Երեւանի քաղաքապետ Ե. Զախարյանին եւ ներկայացրել կոմիտեի՝ Անդրանիկ Մարգարյանին ուղարկած գրության մեջ արտահայտված այն նկատառումները, որ մեջբերեցինք: Անհրաժեշտ համարելով ածուրդի արդյունքները դատական կարգով չեղյալ համարելը՝ Մ. Վարդանյանը նշել է նաեւ, որ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեն «իր պատասխանությունն է հայտնում Երեւանի քաղաքապետի հետ համատեղ հայցադիմում ներկայացնել դատարան»: Սակայն այս ամենին քաղաքապետ Ե. Զախարյանի պատասխանը լռությունն է եղել: Քաղաքապետն անտեսել է, որ Մ. Վարդանյանը 16.12.2003 թ. գրությամբ իր ղեկավարած կոմիտեի նկատառումները ներկայացնում է «Ի կատարումն ՀՀ վարչապետի 17.09.03 թ. N 91- 4616 եւ ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարարի 27.11.03 թ. N 100-6115 հանձնարարականների»:

Ուշագրավ է նաեւ կոմիտեի նախագահի նույն գրությամբ արտահայտված հետեւյալ տեղեկատվությունը. «Քանի որ համապատասխան հողամասերի նկատմամբ ինստիտուտի գույքային իրավունքները չեն սպասել պետական գրանցում, ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի Արաբկիրի տարածքային ստորաբաժանումը Երեւանի քաղաքապետի՝ վերը նշված որոշումների եւ համապատասխան պայմանագրերի հիման վրա իրականացրել է օտարված հողամասերի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցում, սակայն, նկատի ունենալով, որ հիշատակված հանգամանքները բավարար հիմքեր ունեին օտարված հողամասերի նկատմամբ գույքային իրավունքների գրանցումը մերժելու համար, ստորաբաժանման մի շարք աշխատակիցներ եւ ստորաբաժանման ղեկավարը ենթարկվել են կարգապահական տույժերի»: Ավելին՝ Մ. Վարդանյանը Երեւանի քաղաքապետին հասցեագրած իր 16.12.03 թ. գրության մեջ նշել է նաեւ. «Հարկ եմ համարում Ձեր ուշադրությունը հրավիրել այն հանգամանքի վրա, որ իրականացված ածուրդներն ըստ էության կրել են ձեւական բնույթ եւ ածուրդի ընթացքում ձեւավորված գինը ամենեւին չի համապատասխանում շուկայական արժեքին, ավելին՝ հուլիսի 25-ի ածուրդի ժամանակ Ա. Գետրգյանի կողմից 3414,4 հազար դրամով ձեռք բերված 3000 քմ հողամասից 500 քմ-ը օգոստոս ամսին վաճառվել է 8 մլն դրամով»: Եթե նկատի ունենանք նաեւ, որ Արմեն Գետրգյանին այն ժամանակ մոտ 6000 դոլարով վաճառված 3000 քմ հողամասը Կոմիտասի պողոտայի մոտ է, ապա կատարված գործարքի էությունը եւ պետական շահերին պատճառված վնասը լիովին պարզ կլինի:

Նշված ինստիտուտի հողատարածքների ածուրդային վաճառքի արդյունքները հաստատող Երեւանի քաղաքապետ Ե. Զախարյանի որոշումից մեկ ամիս հետո Ընդհանուր եւ անօրգանական քիմիայի ինստիտուտի ժողովում քննարկվել է այդ հարցը, ժողովին ներկա բոլոր աշխատակիցների համաձայնությամբ կազմվել է բովանդակությունը մի նամակի (11.09.2003 թ., թիվ 49/01), որն այնուհետեւ ուղարկվել է ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանին, իսկ կրկնօրինակները՝ ԱԺ նախագահ Ա. Բաղդասարյանին եւ վարչապետ Ա. Մարգարյանին:

«ՀՀ ԳԱԱ Ընդհանուր եւ անօրգանական քիմիայի ինստիտուտի (ԸԱՔԻ) եւ փորձնական գործարանի (Փ/Գ) ղեկավարությունը եւ կոլեկտիվը հարկ են համարում Ձեզ տեղեկացնել, որ Ընդհանուր եւ անօրգանական քիմիայի ինստիտուտի առջեւ ծառացել է մեր կարծիքով լուրջ եւ մտահոգիչ խնդիր, որը պարունակում է նրա նյութատեխնիկական բազայի ասիճանական ոչնչացմանը: Նշվածը տեղի է ունենում որոշ պետական այրերի, տեղական կառավարման մարմինների անտարբերության, թողտվության եւ անօրինական գործողությունների հետեւանքով: ԸԱՔԻ-ի առջեւ ծառացել է իր զբաղեցրած հողային տարածքների մասնատման, անօրեն վաճառման (օտարման) փաստը, որը հարցականի տակ է դնում ինստիտուտում տարվող գիտահետազոտական աշխատանքների ընթացքը: Տվյալ դեպքում անօրինական հողահատկացումների արդյունքում ոչնչանում է քիմիական ինստիտուտի՝ մասնագիտական հաշվարկներով հաստատված սանիտարական անվտանգության գոտին, որի պատճառով հնարավոր չէ ապահովել ինստիտուտի տարածքում անօրինական ճանապարհով կառուցվելիք շենքերի եւ մարդկանց անվտանգությունը:

Պետք է հատուկ նշել, որ ԸԱՔԻ-ի՝ նախկինում պետականորեն հատկացված (գլխավոր հատակագիծը հաստատված է) տարածքները Երեւանի քաղաքապետարանի եւ Արաբկիր համայնքի թաղապետարանի թույլտվությամբ եւ աջակցությամբ յուրացվում են որոշ անձանց կողմից: Այս պարագայում խիստ վրդովեցնում է այն հանգամանքը, որ ինստիտուտի անվտանգության գոտու հողատարածքը, որի վրա իրականացվում է շինարարությունը, հատկացվում են քաղաքապետարանի որոշումներով, առանց տեղյակ պահելու ՀՀ ԳԱԱ նախագահությանը եւ ԸԱՔԻ տնօրենությանը», նշված է նամակում:

Դիմողները հանրապետության ղեկավարներից խնդրել են «Ի հաստատում ԳԱԱ գիտական պոտենցիալի լիարժեք գործունեությանն ուղղված ՀՀ ղեկավարության քաղաքական կուրսի՝ միջամտել նշված խնդրի լուծման ընթացքին, որը հնարավորություն կտա տարբեր պաշտոնյաների կողմից ՀՀ գիտական համակարգի նյութատեխնիկական բազային հասցվող եւ հետագայում չվերականգնվող վնասը կանխել»: Նամակը ստորագրել են ԸԱՔԻ-ի տնօրեն, պրոֆեսոր Ս. Դավթյանը, նրա երկու տեղակալները, ակադեմիկոս, լաբորատորիայի վարիչ Կ. Կոստանյանը, ինստիտուտի 14 այլ գիտնականներ, ինչպես նաեւ արհկոմը:

Հինգ օր անց՝ 2003 թ. սեպտեմբերի 16-ին, ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Արտաշես Թումանյանը ինստիտուտի կոլեկտիվի այդ նամակը կից գրությամբ ուղարկելով ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար Մանուկ Թոփուզյանին՝ ընդամենը խնդրել է քննարկման արդյունքների մասին հայտնել հեղինակներին: Նախագահի աշխատակազմը նշված խնդրի կապակցությամբ ուրիշ ոչինչ չի ձեռնարկել՝ չնայած ինստիտուտի ղեկավարության բողոքը հետագայում հասել է նաեւ վերահսկողական ծառայություն:

2003 թ. սեպտեմբերի 17-ին ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը թիվ 091-4616 հանձնարարականով դիմել է Երեւանի քաղաքապետ Ե. Զախարյանին եւ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի նախագահ Մ. Վարդանյանին, որպեսզի նրանք ՀՀ ԳԱ ակադեմիայի հետ համատեղ մանրամասն ուսումնասիրեն վերոհիշյալ նամակը եւ համապատասխան միջոցներ ձեռնարկեն խնդրի կարգավորման ուղղությամբ: Վարչապետն իր հանձնարարականի այս (1-ին) կետի կատարման համար 15-օրյա ժամկետ է սահմանել: Հանձնարարականի 2-րդ կետով Ա. Մարգարյանը նրանց խնդրել է ներկայացնել ՀՀ կառավարության 2002 թ. հոկտեմբերի 10-ի թիվ 1690-Ա որոշման կատարման ընթացքը՝ դրա համար սահմանելով 7-օրյա ժամկետ: Սակայն ինչպես Երեւանի նախկին քաղաքապետ Ռ. Նազարյանը չէր կատարել կառավարության վերոհիշյալ որոշման պահանջը (թեեւ ինստիտուտի հողատարածքների ճշման աշխատանքներն ապահովելու համար նույն որոշմամբ 10-օրյա ժամկետ էր սահմանված), այնպես էլ ներկայիս քաղաքապետ Ե. Զախարյանն է արհամարհել ու չի կատարել վարչապետի հիշյալ հանձնարարականի թե՛ 1-ին, թե՛ 2-րդ կետով շարադրված պահանջը:

ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար Մ. Թոփուզյանը վարչապետի նշված հանձնարարականից 2 ամիս 10 օր հետո՝ 27.11.2003 թ., ճարահայտել մի նոր հանձնարարական է (թիվ 100-6115) ուղարկել Երեւանի քաղաքապետ Ե. Զախարյանին ու խնդրել «արագացնել 2003 թվականի սեպտեմբերի 17-ի N 091-4616 հանձնարարականի կատարումը»:

Տեղեկացնենք նաեւ, որ Ե. Զախարյանի 06.08.2003 թ. որոշմամբ վաճառված հողատարածքներից երկուսի տակով անցնում է Դ-729մմ տրամագիծ ունեցող գազի բարձր ճնշման խողովակ: Համաձայն ՀՀՇՆ IV-12.03.01-04 «Գազաբաշխիչ համակարգերի եւ գազի տնտեսության անվտանգության կանոնների»՝ շենքերի հիմքերը բարձր ճնշման գազատարից պետք է առնվազն 7 մետր հեռու լինեն:

Աղտոտիչների այս շարքի մասին գիտեն բոլոր պետական մարմինները, սակայն դրանից որեւէ բան չի փոխվում:

ԱՐՄԵՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ԱՊՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվել են քիմիայի ինստիտուտի հողատարածքները

Սակայն ՀՀ կառավարության հիշյալ որոշումը չի կատարվել: Նախկին քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանի պատասխանավարության օրոք, 30.12.02 թ. թիվ 2699-Ա որոշման համաձայն, 2003 թ. հունվարի 17-ին կայացել է Ընդհանուր եւ անօրգանական քիմիայի ինստիտուտի հողատարածքների առաջին ածուրդային վաճառքը: 1550 քմ վաճառվել է գնորդ Վաչագան Գասպարյանին, 1150 քմ՝ Թաթուլ Մովսիսյանին եւ 1550 քմ՝ Նորայր Մակվեցյանին:

Ի կատարումն վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի 2004 թ. մարտի 29-ի հանձնարարականի՝ վերջինիս ուղղված իր 04.06.2004 թ. պատասխանական գրության մեջ ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի նախագահ Մանուկ Վարդանյանը նշել է, որ «2003 թ. հունվարի 17-ին կայացած վարձակալության մրցույթի եւ ածուրդային վաճառքի արդյունքները հաստատելու մասին Երեւանի քաղաքապետի 03.02.03 թ. թիվ 154-Ա որոշման համաձայն օտարված հողամասերից 3-ի չափերը չեն համապատասխանում ՀՀ ԳԱԱ Ընդհանուր եւ անօրգանական քիմիայի ինստիտուտի տնօրենի 14.04.99 թ. թիվ 2445/12-01 գրությամբ Արաբկիր համայնքի ղեկավարին ներկայացված հողահատկացման համաձայնեցման պայմաններին, այն է՝ գործող մասնաշենից մինչեւ օտարվող հողամասերի սահմանը 30 մ ինստիտուտի տարածքում թողնելու պահանջին»:

Քիմիայի ինստիտուտի գործունեությունն իր առանձնահատկություններն ունի, ինչը, ի տարբերություն նախկին ու ներկա քաղաքապետների, ճանաչել կամ ընդունել է նաեւ Արաբկիրի նախկին քաղաքապետ Հ. Հովհաննիսյանը: Դրանից էլ ավելի առաջ՝ 90-ականների սկզբներին, Երաղխորհրդի գործկոմը ինստիտուտին հարող տարածքում հող է հատկացրել ինստիտուտի աշխատակիցների համար բնակելի շենքի կառուցման նպատակով: Կատարվել են հողային աշխատանքներ, սակայն խորհրդային Միության փլուզման եւ ֆինանսական միջոցների բացակայության հետեւանքով շինարարություն չի իրականացվել: 1999 թ. մարտի 6-ի նամակով Արաբկիր համայնքի այժմ նախկին ղեկավար Հ. Հովհաննիսյանը դիմել է ինստիտուտի այն ժամանակվա տնօրեն Ս. Կարախանյանին: Տեղեկացրել է, որ «Երեւաննախագիծ» ինստիտուտն առաջարկություն է ներկայացրել այդ տարածքում ցածրահարկ բնակելի շենքեր կառուցելու եւ, «ելնելով ձեր կազմակերպության գործունեության առանձնահատկություններից», տնօրենին խնդրել է «տալ համապատասխան կարծիք՝ տարածքը այդ նպատակի համար օգտագործելու վերաբերյալ»: Հետագայում այդ ծրագիրը չի իրականացել, բայց ինչ առանձնահատկություններ մասին է խոսքը:

Խնդիրն այն է, որ որպես քիմիայի ինստիտուտ՝ նրա համապատասխան մասնաշենքերը, ինչպես նաեւ նմանատիպ բոլոր օբյեկտները պետք է անվտանգության նկատառումներով ունենան որոշակի գոտեւորում (սանիտարական անվտանգության գոտի): Թե ինչո՞ւ, իր 12.04.1999 թ., թիվ 2445/12-01 գրության մեջ բացատրել է ինստիտուտի նախկին տնօրեն Ս. Կարախանյանը. «Ելնելով ինստիտուտում կատարվող հետազոտական աշխատանքների բնույթից, նոր տեսակի քիմիական նյութերի սինթեզի... եւ անվտանգության պայմանների ապահովման անհրաժեշտությունից»: Նախկին տնօրենը նշել է նաեւ սինթեզվող նոր տեսակի քիմիական նյութերի պայթյունավտանգության մասին:

Երեւանի քաղաքապետը նշված որոշումը չէր կարողանա ընդունել, եւ հողատարածքների վերոհիշյալ վաճառքը չէր լինի, եթե կատարած լիներ կառավարության 2002 թ. թիվ 1690-Ա որոշման առաջին կետի պահանջը:

Հողերի վաճառքը շարունակվել է նաեւ հետագայում՝ Երեւանի ներկայիս քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանի պատասխանավարության օրոք:

Երեւանի քաղաքապետարանը 2003 թ. հուլիսի 25-ին աղօրինի կերպով, առանց տեղյակ պահելու ինստիտուտի ղեկավարությանը եւ նրա հետ համաձայնեցնելու, ինստիտուտին պատկանող, 1961 թ.-ից նրան ամրագրված պարտադրաստարածքի ածուրդային վաճառք կազմակերպելու միջոցով ֆիզիկական անձանց վաճառել է 3 հողամաս: Դրանք գտնվում են ինստիտուտի անմիջական հարեւանությամբ, նրա բակային հատվածում եւ, ընդհանուր առմամբ, զբաղեցնում են 4200 քմ մակերես:

Վաճառքի գործընթացը սկսվել է նրանից, որ Երեւանի քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանը 2003 թ. հուլիսի 1-ին ստորագրել է վերոհիշյալ հողամասն ածուրդով վաճառելու մասին 1400-Ա որոշումը: Ճիշտ է, փաստաթղթերում այդ տարածքը ներկայացված է խիստ անորոշ կերպով՝ «Գրիբոյեդովի փող. հարող տարածք»: Չնայած խոսքը Արղության փ. 2-րդ նրբանցքի թիվ 10 շենք հասցեում գտնվող ինստիտուտի հողատարածքների մասին է:

Ինստիտուտին պատկանող հողատարածքների նկատմամբ իրենց ունեցած իրավունքները վերականգնելու նպատակով ՀՀ ԳԱԱ նախագահությունը եւ ինստիտուտի ղեկավարությունը բազմիցս դիմել են քաղաքապետին եւ վերադաս մարմիններին, սակայն ապարդյուն:

Երեւանի ներկայիս քաղաքապետի 06.08.2003 թ. որոշմամբ օտարված 3 հողամասերի (3000 քմ-ի գնորդը՝ Արմեն Գետրգյան, 800 քմ-ի գնորդը՝ Սուրեն Մկրտչյան, 400 քմ-ի գնորդը՝ Իվետա Դավթյան) առնչությամբ ՀՀ վարչապետին Մ. Վարդանյանի ուղարկած գրության մեջ նշված է. «Դրանք գտնվում են անմիջականորեն ինստիտուտի բակային հատվածում եւ դրանց օտարումն իրականացվել է առանց ինստիտուտի համաձայնության եւ այդ հողամասերի նկատմամբ ինստիտուտի օգտագործման իրավունքը սահմանված կարգով դադարեցնելու՝ փաստորեն խախտելով ՀՀ հողային օրենսգրքի 62-րդ հոդվածով սահմանված պահանջները»:

Կադաստրի պետական կոմիտեի նախագահը վարչապետին միաժամանակ տեղեկացրել է, որ «հանձնարարականի կատարման ուշացումը պայմանավորված է Երեւանի քաղաքապետարանի կողմից խնդրո առնչությամբ կարծիք ստանալու անհրաժեշտությամբ, որն այդպես էլ չի ներկայացվել»:

Մ. Վարդանյանը վարչապետին հասցեագրած այս գրությունից ավելի քան կես տարի առաջ (16.12.03 թ.) էր դիմել Երեւանի քաղաքապետ Ե. Զախարյանին եւ ներկայացրել կոմիտեի՝ Անդրանիկ Մարգարյանին ուղարկած գրության մեջ արտահայտված այն նկատառումները, որ մեջբերեցինք: Անհրաժեշտ համարելով ածուրդի արդյունքները դատական կարգով չեղյալ համարելը՝ Մ. Վարդանյանը նշել է նաեւ, որ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեն «իր պատասխանությունն է հայտնում Երեւանի քաղաքապետի հետ համատեղ հայցադիմում ներկայացնել դատարան»: Սակայն այս ամենին քաղաքապետ Ե. Զախարյանի պատասխանը լռությունն է եղել: Քաղաքապետն անտեսել է, որ Մ. Վարդանյանը 16.12.2003 թ. գրությամբ իր ղեկավարած կոմիտեի նկատառումները ներկայացնում է «Ի կատարումն ՀՀ վարչապետի 17.09.03 թ. N 91- 4616 եւ ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարարի 27.11.03 թ. N 100-6115 հանձնարարականների»:

Ուշագրավ է նաեւ կոմիտեի նախագահի նույն գրությամբ արտահայտված հետեւյալ տեղեկատվությունը. «Քանի որ համապատասխան հողամասերի նկատմամբ ինստիտուտի գույքային իրավունքները չեն սպասել պետական գրանցում, ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի Արաբկիրի տարածքային ստորաբաժանումը Երեւանի քաղաքապետի՝ վերը նշված որոշումների եւ համապատասխան պայմանագրերի հիման վրա իրականացրել է օտարված հողամասերի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցում, սակայն, նկատի ունենալով, որ հիշատակված հանգամանքները բավարար հիմքեր ունեին օտարված հողամասերի նկատմամբ գույքային իրավունքների գրանցումը մերժելու համար, ստորաբաժանման մի շարք աշխատակիցներ եւ ստորաբաժանման ղեկավարը ենթարկվել են կարգապահական տույժերի»: Ավելին՝ Մ. Վարդանյանը Երեւանի քաղաքապետին հասցեագրած իր 16.12.03 թ. գրության մեջ նշել է նաեւ. «Հարկ եմ համարում Ձեր ուշադրությունը հրավիրել այն հանգամանքի վրա, որ իրականացված ածուրդներն ըստ էության կրել են ձեւական բնույթ եւ ածուրդի ընթացքում ձեւավորված գինը ամենեւին չի համապատասխանում շուկայական արժեքին, ավելին՝ հուլիսի 25-ի ածուրդի ժամանակ Ա. Գետրգյանի կողմից 3414,4 հազար դրամով ձեռք բերված 3000 քմ հողամասից 500 քմ-ը օգոստոս ամսին վաճառվել է 8 մլն դրամով»: Եթե նկատի ունենանք նաեւ, որ Արմեն Գետրգյանին այն ժամանակ մոտ 6000 դոլարով վաճառված 3000 քմ հողամասը Կոմիտասի պողոտայի մոտ է, ապա կատարված գործարքի էությունը եւ պետական շահերին պատճառված վնասը լիովին պարզ կլինի:

Նշված ինստիտուտի հողատարածքների ածուրդային վաճառքի արդյունքները հաստատող Երեւանի քաղաքապետ Ե. Զախարյանի որոշումից մեկ ամիս հետո Ընդհանուր եւ անօրգանական քիմիայի ինստիտուտի ժողովում քննարկվել է այդ հարցը, ժողովին ներկա բոլոր աշխատակիցների համաձայնությամբ կազմվել է բովանդակությունը մի նամակի (11.09.2003 թ., թիվ 49/01), որն այնուհետեւ ուղարկվել է ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանին, իսկ կրկնօրինակները՝ ԱԺ նախագահ Ա. Բաղդասարյանին եւ վարչապետ Ա. Մարգարյանին:

«ՀՀ ԳԱԱ Ընդհանուր եւ անօրգանական քիմիայի ինստիտուտի (ԸԱՔԻ) եւ փորձնական գործարանի (Փ/Գ) ղեկավարությունը եւ կոլեկտիվը հարկ են համարում Ձեզ տեղեկացնել, որ Ընդհանուր եւ անօրգանական քիմիայի ինստիտուտի առջեւ ծառացել է մեր կարծիքով լուրջ եւ մտահոգիչ խնդիր, որը պարունակում է նրա նյութատեխնիկական բազայի ասիճանական ոչնչացմանը: Նշվածը տեղի է ունենում որոշ պետական այրերի, տեղական կառավարման մարմինների անտարբերության, թողտվության եւ անօրինական գործողությունների հետեւանքով: ԸԱՔԻ-ի առջեւ ծառացել է իր զբաղեցրած հողային տարածքների մասնատման, անօրեն վաճառման (օտարման) փաստը, որը հարցականի տակ է դնում ինստիտուտում տարվող գիտահետազոտական աշխատանքների ընթացքը: Տվյալ դեպքում անօրինական հողահատկացումների արդյունքում ոչնչանում է քիմիական ինստիտուտի՝ մասնագիտական հաշվարկներով հաստատված սանիտարական անվտանգության գոտին, որի պատճառով հնարավոր չէ ապահովել ինստիտուտի տարածքում անօրինական ճանապարհով կառուցվելիք շենքերի եւ մարդկանց անվտանգությունը:

Պետք է հատուկ նշել, որ ԸԱՔԻ-ի՝ նախկինում պետականորեն հատկացված (գլխավոր հատակագիծը հաստատված է) տարածքները Երեւանի քաղաքապետարանի եւ Արաբկիր համայնքի թաղապետարանի թույլտվությամբ եւ աջակցությամբ յուրացվում են որոշ անձանց կողմից: Այս պարագայում խիստ վրդովեցնում է այն հանգամանքը, որ ինստիտուտի անվտանգության գոտու հողատարածքը, որի վրա իրականացվում է շինարարությունը, հատկացվում են քաղաքապետարանի որոշումներով, առանց տեղյակ պահելու ՀՀ ԳԱԱ նախագահությանը եւ ԸԱՔԻ տնօրենությանը», նշված է նամակում:

Դիմողները հանրապետության ղեկավարներից խնդրել են «Ի հաստատում ԳԱԱ գիտական պոտենցիալի լիարժեք գործունեությանն ուղղված ՀՀ ղեկավարության քաղաքական կուրսի՝ միջամտել նշված խնդրի լուծման ընթացքին, որը հնարավորություն կտա տարբեր

Կիրգիզական ոստիկանություն Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հատվածում

Եվրոմիության անդամակցությանը ձգտող Թուրքիան, ի դեմս Կիպրոսի Հանրապետության, համառում է ճանաչել միության մեկ այլ անդամի: Սակայն դա չխանգարեց, որ հոկտեմբերի 3-ին Լյուքսեմբուրգում ԵՄ-ի երկրների արտգործնախարարների արտակարգ հանդիպման արդյունքում ընդունվի Թուրքիայի հետ անդամակցության բանակցությունները սկսելու որոշումը: Բանակցությունները ծավալվում են, այդ ընթացքում Թուրքիան պարտավորվում է մինչեւ դրանց ավարտը, որը շուրջ 10-15 տարի է ենթադրում, ճանաչել Կիպրոսի Հանրապետությունը:

Հարցը, սակայն, սոսկ Կիպրոսի Հանրապետության ճանաչումից Թուրքիայի հրաժարվելը չէ, այլ «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» միջազգային մեկուսացվածությունը ճեղքելու թուրքական փորձերն են, որոնք վերջինի եթե ոչ ողողակի, գոնե անողոքակի ճանաչումն արագահովելու նպատակ են հետապնդում, իսկ պատերազմական Վաշինգտոնը նպաստում է դրա իրականացմանը:

Մեկուսացվածության ճեղքման պարագայում խոսքը վերաբերում է «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» մասնակցությանն Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպության միջոցառումներին, ինչպես նաեւ Բաքվի եւ Նիկոսիայի թուրքական հատվածում գտնվող «Էրջան» օդանավակայանների միջեւ ուղիղ չվերթերի կազմակերպմանը:

«Զաման» թերթը հոկտեմբերի 20-ի համարում տեղեկացնում է, որ Կիպրոսի թուրքական հատվածի մեկուսացվածությունը ճեղքելու առումով Ադրբեջանի օրինակին հետեւել է նաեւ Կիրգիզիան: Ճիշտ է, կիրգիզները ուղիղ չվերթ դեռ չեն կազմակերպել, սակայն կիրգիզական խորհրդարանը, արձագանքելով «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» արտգործնախարար Սերդար Դենքթաշի հրավերին, Ստամբուլով թուրքական հատված է գործուղել 23 հոգանոց մի պատվիրակություն, որի կազմում են երեք փոխնախարարներ եւ 15 պատգամավորներ:

Հոկտեմբերի 19-ին եռօրյա այցով Հյուսիսային Կիպրոս ժամանած կիրգիզական պատվիրակության ղեկավար, պատգամավոր Արսլան Մալիեւը, ըստ «Զամանի», «Էրջան» օդանավակայանում հայտարարեց. «Ցանկանում ենք հարաբերություններ զարգացնել եղբայրական կիպրացի թուրքերի հետ եւ ուզում ենք, որ այդ մասին իմանա ողջ աշխարհը»: Նա միաժամանակ կոչ է արել վերացնելու թուրքական հատվածի մեկուսացվածությունը՝ գոհունակությամբ արձանագրելով Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպության աշխատանքներին «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» ներգրավվածությունը:

Ինչ վերաբերում է վերոհիշյալ հանրապետության անուղղակի ճանաչման Թուրքիայի նախաձեռնությանը պատասխանական Վաշինգտոնի նպաստին, այս դեպքում էլ պետք է նկատի ունենալ ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի՝ ինքնակոչ այդ հանրապետության նախագահ Մեհմեդ Ալի Թալաթին ուղարկած հրավերը: Ըստ դրա նախատեսվում է, որ Թալաթը Վաշինգտոն կուղեւորվի հոկտեմբերի 28-ին: Նա այնտեղ կհանդիպի պետքարտուղար Ռայսի հետ, այնուհետեւ կանցնի Նյու Յորք, որտեղ նրան կընդունի ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը:

«Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» մեկուսացվածությունը ճեղքելու Ադրբեջանի եւ Կիրգիզիայի նախաձեռնությունների զուգադիպումը Կոնդոլիզա Ռայսի վերոհիշյալ հրավերի հետ պատահական լինել չի կարող: Հետեւաբար պետք է ենթադրել, որ Ադրբեջանի եւ Կիրգիզիայի այս նախաձեռնությունները Թուրքիայի հետ խորհրդակցված են նաեւ ԱՄՆ-ը:

Տ. ՉԱԲԵՅԱՆ

Կոնգրեսում հանրապետականների նախկին առաջնորդը ձերբակալված է

Տեխասի դատարանը կարգադրել է ձերբակալել Կոնգրեսում հանրապետականների նախկին առաջնորդ Թոմ Դելեյին: Նրան հանձնարարված է ուրբաթ օրը բանտ ներկայանալ մատնահետքերը թողնելու եւ լուսանկարվելու համար: CNN հեռուստաընկերության տվյալներով, կոնգրեսականը 10 հազար դոլար գրավի դիմաց կարող է ազատության մեջ մնալ դատավարության ժամանակ:

Դելեյն ամբաստանվում է փողերի լվացման եւ հանրապետականների ընտրարավի անօրինական ֆինանսավորման մեջ: Նրա մամլո քարտուղարի խոսքերով, Դելեյն անհիմն է համարում մեղադրանքները՝ դրանք անվանելով դեմոկրատների «քաղաքական վրեժ»:

Անցյալում Տեխասի նահանգում հանրապետական կուսակցության ընտրարավների միջոցների հանգանակման հանձնախումբը գլխավորած Դելեյն ամբաստանվում է դավադրության մեջ, որի նպատակը եղել է կորպորացիաներից խոշոր նվիրատվությունների կորզումը: Տեխասի օրենքները գրեթե բոլոր դեպքերում արգելում են կորպորատիվ նվիրատվությունները հանուն ընտրարավների անցկացման:

Այս գործի կապակցությամբ «Ազգն» արդեն գրել է, որ Դելեյը ժամանակավորապես հրաժարվել է Կոնգրեսում իր լիազորություններից: Վերջին 100 տարում սա առաջին դեպքն է, երբ դատական մեղադրանքներ են ներկայացվում Կոնգրեսի խմբակցության գործող առաջնորդին:

Քննության արդյունքների համաձայն, 2002 թ. Դելեյի հիմնած «Տեխասցիները հանուն հանրապետական մեծամասնության» հանձնախումբը կորպորացիաներից ապօրինաբար ստացած փողերը հասկացրել է քաղաքական միջոցառումների ֆինանսավորմանը: Ենթադրվում է, որ հենց այդ փողերն են հանրապետականներին օգնել հետպատերազմյան տարիներին առաջին անգամ մեծամասնություն կազմել Տեխասի խորհրդարանում:

Բացի դրանից, տեխասցի պատգամավորներն այնպես են վերաձեւել ընտրատարածքների քարտեզը, որ ավելացել է ԱՄՆ Կոնգրեսում Տեխասից ընտրվող պատգամավորների թիվը:

Դելեյի հետ գործարքին մասնակցել են նրա երկու զինակիցները: Առանձին գործ են կազմում այն մեղադրանքները, թե նվիրատվությունների աղբյուրները քողարկելու նպատակով նրանք փորձել են «լվանալ» կորպորացիաներից ստացված 600 հազար դոլարի մի մասը:

Իրանում առեւանգվել է իռլանդացի լրագրող

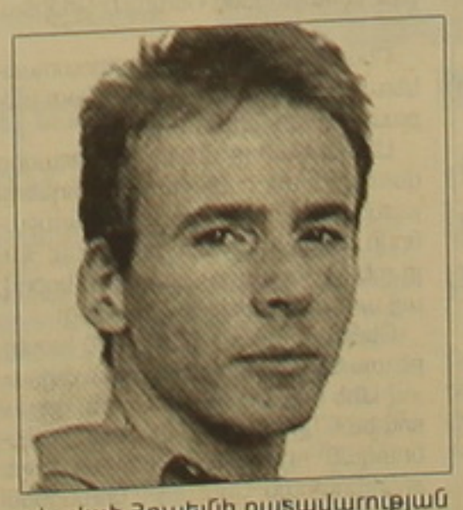

Լոնդոնի «Գարդիան» թերթի տարածած հատուկ հայտարարության մեջ նշվում է, որ Իրանում դիմակավոր մի խումբ զինյալներ առեւանգել են թերթի թղթակից Ռորի Քերոլին: 33-ամյա Քերոլն Իռլանդիայի քաղաքացի է: Խմբագրությունը խնդրում է հայտնել նրան առնչվող ամեն մի նոր տեղեկություն:

BBC-ի տվյալներով, Քերոլն Իրանում աշխատել է գրեթե մեկ տարի: Նրա գործուղման ժամկետն ավարտվելու էր մոտ ժամանակներս: Անցյալում նա «Գարդիանի» թղթակիցն է եղել Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում:

Վերջին անգամ Քերոլը Լոնդոնի հետ կապվել էր հոկտեմբերի 19-ին՝ հեռախոսով RTE ռադիոկայանին պատմելով Բաղդադում այդ օրն սկսված Հուսեյնի դատավարության մասին: Մի քանի ժամ անց Քերոլի ընտանիքի անդամները «Գարդիանի» խմբագրությանը հայտնել էին նրա առեւանգման մասին:

Մերձավորները հույս ունեն, թե առեւանգիչները ներողամտություն հանդես կբերեն Ռորի Քերոլի հանդեպ, քանզի նա հայրենի Իռլանդիան չի մասնակցում հակահրաքյան պատերազմին:

Իրանից ստացված այլ տեղեկությունների համաձայն, չորեքշաբթի օրը Բաղդադում ձերբակալվել է Սադդամ Հուսեյնի խորթ եղբոր որդին՝ Յասիր Սաբրի Իբրահիմը: Նա մեղադրվում է երկրում գործող սունիական ծայրահեղական խմբավորումների ֆինանսավորման մեջ:

Հատուկ ծառայությունների աշխատակիցները Յասիր Սաբրի Իբրահիմին ձերբակալել են իր բնակարանում: Դա տեղի է ունեցել Սիրիայից նրա արտաքսումից մի քանի օր անց:

Պ. Ք.

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽՕՐԵՒՆ

ԵԱՀԿ-ն մտահոգ է Ադրբեջանի կացությունից

ԵԱՀԿ Բաքվի գրասենյակի ղեկավար Մաուրիցիո Պավեսին մտահոգություն է արտահայտել Ադրբեջանում քաղաքական իրավիճակի վատթարացման եւ ընտրարավի վրա դրա հնարավոր ազդեցության կապակցությամբ: Գրասենյակի տարածած հաղորդագրության մեջ մասնավորապես նշվում է. «Խորհրդարանական ընտրություններից երկու շաբաթ առաջ մենք կառավարությանը կոչ ենք անում անհապաղ հիմնավորել անվտանգության ուժերի գործողությունների անհրաժեշտությունը, որպեսզի կանխվի առանց այդ էլ լարված քաղաքական մթնոլորտի հետագա վատթարացումը»:

Պավեսիի խոսքերով, մտահոգիչ են «բռնարարքների թվի աճը, ցուցարարների դեմ չափազանց մեծ եւ չհիմնավորված ուժի գործադրումը, ինչպես նաեւ կալանքները եւ ձերբակալությունները»: Իրադարձությունների այդօրինակ զարգացումը չի համապատասխանում միջազգային ընտրական չափանիշներին եւ հակասում է ընտրակարգի կատարելագործման վերաբերյալ մայիսի 11-ին երկրի նախագահ Իլհամ Ալիեւի արած կարգադրությանը, նշում է Ինտերֆաքս գործակալությունը:

Հաղորդագրության մեջ հիշեցվում է, որ դեմոկրատական կուսակցության առաջնորդ, խորհրդարանի նախկին նախագահ եւ պատգամավորության թեկնածու Ռասուլ Գուլիեւի Բաքու վերադառնալու փորձի կապակցությամբ հոկտեմբերի 16-ին եւ 17-ին Ադրբեջանում կալանավորվեցին մոտ 200 ընդդիմադիրներ եւ ձերբակալվեցին 86 գործիչներ:

Ռուսները «Լոնդոնգրադում»

Բրիտանական «Ինդիփենդենտ» թերթը մի ամբողջ էջ եւ խմբագրական հոդված է նվիրել Լոնդոնում ռուսաստանցի միլիոնատերերի բնակեցմանը: Թերթը հեգնանքով նրանց անվանում է մինիաբրամովիչներ, իսկ Մեծ Բրիտանիայի մայրաքաղաքը՝ «Լոնդոնգրադ»:

Ներկայումս Ռուսաստանում պատշաճաբար ապրում են 33 միլիարդատեր եւ 88 հազար միլիոնատեր: Նրանցից շատերի համար Լոնդոնը դարձել է երկրորդ Մոսկվա կամ «Լոնդոնգրադ»: Նրանք այնտեղ ունեն առանձնատներ եւ այլ սեփականություն: Թերթը հրապարակել է երկու հայտնի օլիգարխների՝ Օլեգ Դերիպասկայի եւ Լեոնարդ Բլավատնիկի լոնդոնյան առանձնատների լուսանկարներն ու նկարագրությունը:

Լոնդոնի ամենաթանկ հանրախանութներից մեկի՝ «Հարոդի Նիկոլսի» պերճանքի առարկաների բաժնում ներկայումս աշխատում են ռուսախոս 6 վաճառողներ, իսկ հանրախանութի մթերային բաժինը վերջերս կրկնակի ավելացրել է թառափի խավիարի պատվերները, որպեսզի բավարարի մեծ մասամբ ռուսաստանցի հաճախորդների պահանջարկը: Անշարժ կայքի վաճառքի գործակալներն ասում են, որ Լոնդոնում ամենաթանկ տների գնորդների 1/3-ը ռուսաստանցիներ են: Անցյալ տարի Լոնդոնում ռուսաստանյան տնտեսական համաժողովի մասնակիցների անցկացրած խնջույքին արժեցավ կես միլիոն ֆունտ: Դրա մասնակիցների ցանկությամբ խնջույքին մեկ ժամով մասնակցեց հայտնի կինոաստղ եւ երգչուհի Լայզա Մինելլին:

Մեծ Բրիտանիայում ի հայտ է եկել «Կիրակնօրյա ամուսիններ» նոր հասկացությունը: Խոսքը Մոսկվայում աշխատող գործարարների մասին է, որոնք ուրբաթ երեկոյան օդանավով վերադառնում են Լոնդոնում ապրող ընտանիքների մոտ, որպեսզի շաբաթավերջն անցկացնեն տանը, իսկ կիրակի երեկոյան վերստին մեկնեն Մոսկվա:

«Ֆորբս» հանդեսի տվյալներով, 1998-2004 թթ. Ռուսաստանից արտահոսել է ավելի քան 100 միլրդ դոլար: Այդ փողերի զգալի մասը ներկայումս ներդրված է Մեծ Բրիտանիայի թանկարժեք խանութներում եւ անշարժ կայքի գործակալություններում:

Ըստ իտալական թերթի, լեդի Դիանայի վարորդը հարբած չի եղել

1997 թ. օգոստոսի 31-ի ողբերգական գիշերը Փարիզի Ալմա կամրջի թունելում իշխանուհի Դիանայի եւ Դոդի ալ Ֆայեդի «Մերսեդես» ավտոմեքենայի վարորդ Անրի Պոլը հարբած չի եղել, պնդում է իտալական «Ստամպա» թերթը: Ավելի վաղ հրապարակված տվյալների համաձայն, վարորդի արյան տարալուծումը ցույց է տվել ալկոհոլի եւ ածխածնի օքսիդի բարձր մակարդակ: Բայց թերթը նշում է, որ արյան այդ փորձանմուշը պատկանել է ոչ թե Անրի Պոլին, այլ ինքնասպանություն գործած ինչ-որ անձնավորության: Թերթի տվյալներով, արյան նմուշներ պարունակող սրվակները փոխվել են անվտանգության ծառայությունների հրամանով:

Լեդի Դիանայի եւ Դոդի ալ Ֆայեդի զոհվելու հանգամանքների հետ կապված հերթական մեկնաբանությունը հրապարակվել է «Դեյլի էքսպրես» բրիտանական թերթի էջերում եւ լրացնում է այն հաղորդումների երկար շարքը, որոնց նպատակն է հաստատել դավադրության վարկածը: Վերջինիս կողմնակիցն է մասնավորապես Ֆայեդի ընտանիքը: Բրիտանական թերթի տվյալներով, երբ Պոլի մարմինը հասցրել են Փարիզի Մազա հրապարակում գտնվող դիարան, այնտեղ եղել են նույն գիշերը մահացած 24 այլ անձանց դիակներ: Այդ գիշեր պատահած դեպքերի ու փաստերի դինամիկան խախտելու եւ ողբերգությունը որպես դժբախտ պատահար ներկայացնելու նպատակով վարորդի արյունը պարունակող սրվակը փոխարինվել է մի անծանոթի արյան սրվակով:

Թերեւս սրանով պետք է բացատրել արյան տարալուծման արդյունքների անսովոր բնույթը: Փորձագետներ Ժիլբեր Պեպենի եւ Դոմինիկ Լեկոնտի անցկացրած տարալուծումները ցույց տվեցին, որ ածխածնի օքսիդի անչափ բարձր մակարդակը (20,7 տոկոս) անհերեւակայելի էր, քանզի նման մակարդակի դեպքում վարորդը պարզապես չէր կարողանա ոտքի վրա կանգնել՝ չխոսելով արդեն ավտոմեքենայի կառավարման մասին:

Միայն ավտոմեքենայի արտանետած գազերը երկար ընչած ինքնասպանը կարող էր արյան մեջ ունենալ ածխածնի օքսիդի այնպիսի քանակություն, որն իբր հայտնաբերվել է Անրի Պոլի արյան մեջ, գրում է «Դեյլի էքսպրեսը»:

Պ. Ք.

Ռուսաստանի տարվա երկրորդ բարշրակեսը

Առաջինը կայված էր Ռուսաստանի Մեծ թատրոնի բալետային հյուրախաղերի հետ (Պ. Չայկովսկու «Կարապի լիճը» եւ Ս. Պրոկոֆեւի «Ռոմեո եւ Ջուլիետը»): Վլադիմիր Սպիվակովի ղեկավարությամբ Ռուսաստանի ազգային ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի (ՌԱՖՆ) գալուստը վերածվեց երաժշտական-կատարողական արվեստի հաղթարավի, դարձավ Հայաստանում Ռուսաստանի մշակույթի տարվա երկրորդ բարձրակետը:

...

Հայաստանը միշտ սպասում է Վլադիմիր Սպիվակովի գալուն, որը վերջին տասնամյակում աչխուժացրել է մեր երկրների մշակութային կապերը: Արդիականության կարկառուն երաժիշտն այստեղ հանդես է եկել որպես ջութակահար, համույթի մասնակից եւ դիրիժոր՝ նախ եւ առաջ «Մոսկվայի վիրտուոզներ» նվագախմբի, իսկ 2001 թ.՝ Ռուսական ազգային նվագախմբի վահանակի մոտ: Այս տարի գալով 2003 թ. ստեղծված սիմֆոնիկ կոլեկտիվի հետ, Սպիվակովը հաստատեց գեղարվեստական ղեկավարի իր տաղանդը: Նոր նվագախումբն ունի բազմաթիվ արժանիքներ, ակնհայտ է հայրենական արվեստի ավանդույթների հաջորդայնությունը: Մասնավորապես պահպանվում է մոսկովյան սիմֆոնիկ նվագախմբերին բնորոշ հնչողության լիարժեքությունը, որի հագեցվածությունն ապահովում են պղնձե գործիքները, իսկ խորությունն ու արձագանքող հնչողությունը՝ հարվածայինները: ՌԱՖՆ-ում այդ երկու խմբերը համալրված են գերազանց երաժիշտներով, որոնց հնարավորությունները երեւանյան երկօրյա հյուրախաղերի ժամանակ ներդաշնակորեն միավորվեցին հնչողես փայտե գործիքների խմբի, այնպես էլ լարայինների կազմի հետ, որտեղ տպավորվեց թավջութակների խմբի տեմբրային միաձուլությունը:

Վ. Սպիվակովը ներկայացրեց երկու տարբեր ծրագիր մեծ թվով «բիսերով», որտեղ ներառեցին (Ա. Շնիտկեի «Էսքիզների» Ադաջիոն, Ա. Խաչատրյանի «Դիմակահանդեսի» վալսը) հարեւանում է հումորի (Յ. Շտրաուսի «Պոլկան», Ա. Շնիտկեի «Մայոր Կովալյովը») եւ երգիծանքի հետ (Դ. Շոստակովիչի «Այդպիսի լավ կյանք կլինի»), իսկ պարը («Կարապի լճից» եւ «Գայանեից»)՝ դրամատիկ երգչուհի հետ (Ստեփան Շահարյանի ջութակի ու նվագախմբի համար գրած «Հայրենյաց կանչը», որը հանդիսանում է Կոմիտասի «Կռունկ» երգի ծավալուն եւ տպավորիչ մշակումը):

Առաջին ծրագրում (հոկտեմբերի 11) կատարվեցին Ս. Ռախմանինովի դաշնամուրի եւ նվագախմբի Ռե մինոր թիվ 3 կոնցերտը (մենակատար՝ միջազգային մրցույթների դափնեկիր Դենիս Մացուեւ), Պ. Չայկովսկու «Ռոմեո եւ Ջուլիետի» նախերգանք-ֆանտազիան եւ Մ. Ռավելի «Բոլերոն»: Երկրորդ ծրագրում (հոկտեմբերի 12) կատարվեցին արիաներ Ա. Կատալանիի, Ֆ. Չիլեայի, Ջ. Վերդիի, Ա. Դվորժակի, Ջ. Պուչինիի օպերաներից, Ռ. Շտրաուսի «Ժպիտ» երգը (Մարիինյան թատրոնի մենակատար Տատյանա Պավլովսկայա, սոպրանո), Ժ. Բիզեի «Կարմենի» եւ Ջ. Ռոսինիի «Սեւիլյան սափրիչի» նախերգանքները եւ Դ. Շոստակովիչի ջազ-նվագախմբի համար 1934 թ. գրած պարային սյուիտը, որը մոտ է այդ ժամանակվա նրա բալետային եւ կինոերաժշտությանը: Շոստակովիչի սյուիտը, որտեղ գերիշխում էր փողային նվագախումբը, զուտ կատարողական առումով հնչեց պատշաճ մակարդակով, սակայն հյուրախաղերում առավել հաստկանշական կլիներ ներկայացնել Շոստակովիչի սիմֆոնիան: Մաեստրոն թերագնահատել էր հայաստանցի ունկնդրի ճաշակը...

30-ամյա վիրտուոզ Դենիս Մացուեւը, ինչպես Սպիվակովի հետ երեւան կատարած առաջին այցելության ժամանակ, նվագում էր Ռախմանինով (այն ժամանակ դաշնամուրի երկրորդ կոնցերտն էր): Ռախմանինովի առավել ծավալուն եւ տեխնիկապես բարդ երրորդ կոնցերտը Մացուեւին թույլ տվեց փայլել հիրավի անսահմանափակ դաշնակահարային հնարավորություններով՝ վերջնականապես հանրությանը վիրտուոզությամբ նվաճելով «բիսային» ջազային իմպրովիզացիաներով:

Իմպրովիզացիայի գծեր բնորոշ էին նաեւ Ռախմանինովի մեկնաբանմանը: Ոչ միայն արագ, այլեւ դանդաղ մասերում (օրինակ, առաջին մասում) ներքուստ անկանգ, փոքր-ինչ տարերային Մացուեւը խուսափում է տեմպային սանդարտներից: Նրա մոտ տեմպը երաժշտության այրոմեական դինամիկայի, ներքին ընթացքի արացոլումն է, ուստի չի կարող չլինել փոփոխական, իմպրովիզացիոն եւ դաշնակահարին օգնում է ավելի վառ կառուցել երաժշտական հյուսվածքի ռելիեֆը:

Հնարամիտ է Կոնցերտի 3-րդ մասի լուծումը: Նվագի ցայտուն, պլակատային ոճը երաժշտական նյութի մեջ հիմնավորում գտավ կերպարային փոխակերպումների համար. rubato-ի տեմպին փոխարինում էին հզորությունն ու ճարտարությունը, գործուն տարրն ու հայեցողականությունը, ուժն ու անկամությունը: Նշանակալիությունն զգալի էր նաեւ երկրորդ մասի ընթերցման մեջ, որտեղ նվագախմբի նրբորեն ընկալված նվագակցության ֆոնի վրա Մացուեւը մելոդիկ նյութի փոփոխման շնորհիվ ասես բացահայտում էր հոգեբանական նոր շերտեր: Իսկ 1-ին մասում մենակատարի հանդես բերած անտեղի լարվածությունը աստիճանաբար հաղթահարվեց, եւ կադենցիայի վերջնամասում նա դահլիճը խաղաղեցրեց արծաթահունչ գեղգեղանքների ու ղողանջների հանդարտությամբ, որոնք հիշեցնում էին եկեղեցական զանգահարությունը:

Տատյանա Պավլովսկայան՝ Մացուեւի հուզական հակապատկերը, պրոֆեսիոնալ բարձր տվյալներով եւ ձայնի հղկման վարպետությամբ օժտված երգչուհի է: Նրա ճիշտ եւ ճարտար ձայնը երբեմն դառնում էր անմարմին, օդեղեն (Դեզդեմոնայի աղոթքը), թափանցիկ էր (Զրահարսի արիան) կամ զգայական-ursահույզ (Ադրիեննայի ռոմանսը, Վալլիի արիան)՝ մշտապես պահպանելով ազնվաշուք երգեցողությունը: Ռ. Շտրաուսի երգում Պավլովսկայայի սոպրանոյին ձայնակցեց Սպիվակովի ջութակը, եւ այստեղ եւս երգչուհին ունկնդիրներին հմայեց ավելի շուտ զուլալ տոնայնության հնչողությամբ, քան հուզական ներգործությամբ:

Տ. Պավլովսկայայի հետ ծրագրում ՌԱՖՆ-ն հետաքրքրական կատարեց «Սեւիլյան սափրիչի» նախերգանքը: Սպիվակովը Ռոսինիի երաժշտությանն ասես ներշնչեց Մոցարտի եռանդը՝ ընդսմին պահպանելով իտալական տիպային առանձնահատկությունը: «Բիսերից» նշենք Չայկովսկու «Նեապոլյան պարը» (կոռնետի մենակատար՝ Կիրիլ Սոլդատով), Խաչատրյանի Վալսը եւ Շնիտկեի երկու մանրանվագները: Սակայն հենց առաջին ծրագիրն էր ներկայացնում նվագախմբի եւ դրա դիրիժորի «դիմանկարը»:

Ռախմանինովի Կոնցերտի հենց սկզբից «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահի ունկնդիրները կարողացան գնահատել նվագախմբի շունչը, որի գաղտնիքը տեմբրակուսային հավասարակշռությունն է, օրինակ, առաջին մասի երգեցիկ լարայինները եւ խորը շնչող փողայինները: Մենակատարին օգնելով, Սպիվակովը նվագախմբին չէր խանգարում արտել նաեւ սեփական կյանքով՝ նախաձեռնող լինել ստեղծագործության հանգուցային մասերում:

Վ. Սպիվակովի դիրիժորական տակտիկան գոյանում է տարբեր գործոններից: Նվագախմբի վրա ներգործելով ոգեշնչմամբ եւ ursակցությամբ, Սպիվակովն առանձնահատուկ ձեւով գիտակցում է գեղարվեստական պատկերավորության գործընթացը: Նրա համար վճռական է դառնում երաժշտական ժեստի կատեգորիան: Խոսքը ոչ թե դիրիժորական արտաքին ժեստի մասին է, այլ արտահայտիչ հույզի կամ մտքի երջադարձի ժեստի, հոեսորական կամ թատերական իմաստ ունեցող ժեստի մասին:

Չայկովսկու «Ռոմեո եւ Ջուլիետ» հայեցակարգը հակադրությունների վրա կառուցելով՝ դիրիժորն ընդգրկեց առաջին թեմայի՝ պղնձե գործիքների խորալի առաջատար նշանակությունը: Կրոնական երկյուղածության խորհրդանիշ խորալը դառնում է երաժշտական զարգացման գլխավոր ուղին: Նախերգանք-ֆանտազիայում դիրիժորն ի հայտ բերեց զգալի թվով հետաքրքրական տեմբրային լուծումներ՝ ստեղծագործությունն ավարտելով գոսերի տագնապալի հարվածներով (Վալերի Պոլիվանով) եւ ասես հոգու խորից բխող ցածր պղնձե գործիքների խոռոչ հնչյուններով:

Եվ, այնուամենայնիվ, ամենաուժեղ տպավորությունը գործեց Ռավելի «Բոլերոն»: Վերցնելով փոքր-ինչ զուտ տեմպ եւ մեղմ հնչողություն (փոքր թմբուկ՝ Յուրի Գրիդասով), օգտագործելով մենակատար փողայինների չեզոք հնչողությունը (Ֆլեյտահար Սվետլանա Միտրյայկինա), այսինքն՝ երաժշտությունը զրկելով պարային տեմպերամենից, Սպիվակովը դրսեւորեց իսկական դրամատուրգի վարպետություն: Էներգիայի միահունչ ու երկարատեւ կուտակումը, մի քանի ռիթմիկ ostinato-ների կայունությունը (վերջնամասում գոսերի եւ տուբայի ռիթմը նմանեցվեց ահազանգի) հանգեցրին լարայինների հիմնական թեմայի արեւելյան զմայլուն անցկացմանը եւ ամբողջ նվագախմբի պայթյունին:

Դա իմ լսած «Բոլերոյի» լավագույն ընթերցումներից մեկն էր: Շնորհակալություն նվագախմբին եւ մաեստրոյին, ինչպես նաեւ բոլոր նրանց, ովքեր օգնեցին իրականացնել այդ նշանակալի հյուրախաղերը:

ՎԱՏՏԱԼՈՒ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Արվեստագիտության դոկտոր

ՍՓՅՈՒՌՔԱՇՈՒ ԹԱՏՐՈՆ

Հալէպի «Ադամեան» թատերախումբի նոր յաջողութիւններ

ՀԲԸՄիութեան Հալէպի ՀԵԸՆկերակցութեան «Ադամեան» թատերախումբը այս տարուան հոկտեմբեր մէկի երեկոյեան 18 հոգի անձնակազմով բեմ բարձրանալով ներկայ հանդիսատեսը պահեց ուշադիր լռութեան մէջ, արձանագրելով նոր յաջողութիւն:

Ամբողջ տարին մեր բոլոր գաղութներու բոլոր կազմակերպութիւնները բազում ձեռնարկներ կազմակերպեցին նուիրուած Հայոց եղեռնի 90-ամեակին: Բոլոր այդ հանդիպումները մեր ժողովուրդի կեանքին ուրախ էջերը չէ, որ կը ներկայացնէին, սակայն բոլորն ալ կոչ կ'ընէին պահել յիշողութիւնը, զօրակոչի ենթարկել մեր ուժերը, որպէսզի ոչ միայն մոռացութեան չենթարկուի 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանութիւնը, այլ ընել այնպէս, որ մեր ազգը ամբողջ հասնի իրաւատէրի, պահանջատէրի միջազգային ճանաչումին:

մեանի տղաքը չէին մոռցած նաեւ իրենց վաղեմի բեմընկերոջ՝ Յակոբ Մոտաղեանի մահուան տարելիցը: Համեստ դերասան մը, որ իր կեանքին խառնուն տարիները յատկացուցած էր «Ադամեան» թատերախումբին, որուն 456-րդ վարագոյրի բացումն էր այդ երեկոն եւ ադամեականներու 70-րդ իրագործումը:

Կէս դար եւ 70 պիէսի ներկայացում, իտանանչիտը երբեմն տասնեակ անգամ:

Ադամեականներու շարքէն անցած են 298 դերակատարներ: Որեմն «Ադամեանը» եղած է դպրոց եւ այսօր, այս բեմելով կրնանք անվարան ըսել, թէ իր մակարդակով արհեստավարժ խումբ է ան:

Ուրախալին այն էր նաեւ, որ խումբին անդամներէն վեցը առաջին անգամ բեմ բարձրանալով հաստատեցին, որ կրնան շարունակել դերասանական

«Ադամեան» թատերախումբը այլ ձեռնարկներու շարքին ընտրեց Հայոց եղեռնը պատկերացնող թատերախաղ մը՝ հայրենի արձակագիր Դաւիթ Մուրադեանի «Ժառանգութեան իրաւունք» պիէսը, զոր վարպետօրէն բեմադրեց Նիկոլայ Ծատուրեանը:

Այս մէկը տասնամեակներէ ի վեր սպասուող գործ մըն էր այն իմաստով, որ օտար հեղինակներ փայլուն թեմիով մէկէ աւելի ստեղծագործութիւններով հանդէս եկած եւ միջազգային հետաքրքրութիւններ արթնցնող գործեր տուած էին Հայոց եղեռնը ցուցադրող:

Կուբանային հայ գրողները:

Ահա վերջապէս եկաւ Դաւիթ Մուրադեանը, որ իր զուարթ եւ գրաւիչ իրատութիւնը հաստատող թատրերգութիւն մը գրեց, որ ահա ներկայացուեցաւ Հալէպի մէջ:

Թատրերգութեան հեղինակին գլխաւոր, բոլորիս փոխանցելի միտքը այն էր, որ առաջինը մենք՝ հայերս քաջ գիտնանք, որ ունինք ժառանգական իրաւունք մը, զոր մահաւն ընելու իրաւունք չունինք ու մանաւանդ չմոռնանք: Եւ այս ոչ միայն մենք, այլ նաեւ օտարները:

Անշուշտ պիէսը իր բացառիկ յաջողութեան հասաւ յատկապէս Նիկոլայ Ծատուրեան բեմադրիչի վարպետութեան շնորհիւ:

Պիէսը լաց ու կոծ չէր յառաջացներ: Փաստերն էին խօսողը, եւ բոլոր դերասանները արժանապատիւ կեցուածքով մը, իրաւունք ունեցողի գիտակցութեամբ հանդէս կուգային:

Այո՛, տխուր էին երգերը, բայց լաց չէին յառաջացներ: Ներկայ էր Կոմիտասը:

Բեմայարդարումը՝ բեմի հեռադասկերային արտացոլմամբ նաեւ լոտ ամբաստանագիր մըն էր թուրքին:

Անպատշաճ ոչ մէկ ելոյթ: Գիտակից վերաբերումներ: Ի վերջոյ մեր գրողները, յատկապէս թատերագիրները Փարաջանովի ուղղութիւնը ճիշդ գտած են: Հայը պէտք է երեայ ոչ թէ լաց ու կոծով, այլ արժանապատիւ կեցուածքով:

Բեմէն որքան լաւ հնչեց այն խօսքը, թէ այս ներկայացումը նուիրուած ըլլալով Մեծ եղեռնի 90-ամեակին, զգաստութեան կը մղէր հանդիսատեսը, զգօնութեան ու պայքարը շարունակելու տկունութեան: Մենք ինչո՞ւ կորսնցնենք մեր յիշողութիւնը, երբ անասուններն անգամ տուած են փաստը, որ իրենք եւ ունին յիշողութիւն:

Յուզիչ էր այն պարագան, որ Ադամեանի տղաքը չէին մոռցած նաեւ իրենց վաղեմի բեմընկերոջ՝ Յակոբ Մոտաղեանի մահուան տարելիցը: Համեստ դերասան մը, որ իր կեանքին խառնուն տարիները յատկացուցած էր «Ադամեան» թատերախումբին, որուն 456-րդ վարագոյրի բացումն էր այդ երեկոն եւ ադամեականներու 70-րդ իրագործումը:

Կէս դար եւ 70 պիէսի ներկայացում, իտանանչիտը երբեմն տասնեակ անգամ:

Ադամեականներու շարքէն անցած են 298 դերակատարներ: Որեմն «Ադամեանը» եղած է դպրոց եւ այսօր, այս բեմելով կրնանք անվարան ըսել, թէ իր մակարդակով արհեստավարժ խումբ է ան:

Ուրախալին այն էր նաեւ, որ խումբին անդամներէն վեցը առաջին անգամ բեմ բարձրանալով հաստատեցին, որ կրնան շարունակել դերասանական արուեստի ծափահարելի այս մեկնարկը:

Կարելի է թուել բոլոր անունները, գնահատանքի խօսքեր ըսելու համար բոլոր դերասաններուն: Խումբը միաձուլուած էր, միաձուլուած էին նաեւ բեմն ու սրահը, եւ պիէսի աւարտին սրահին մէջ ներկայ եղողները յոտքի կայս երկարատեւ ծափողջոյններով դիմատրեցին բոլոր դերասանները:

Ծերունի դերով հանդէս եկող Ներսէս Պոյաճեանը, որ խումբին մշտամնայ դերասաններէն է, ունկնդիրներուն աչքերն ու ականջները եւ հոգիները իր վրայ կեդրոնացնել տուաւ:

Փողկապատր երիտասարդի դերով հանդէս եկող Արա Թորանեանը սովորականէն աւելի վարժ ձեւով հաստատեց ինքզինք:

Լուսանկարիչի դերով՝ Ներսէս Տաղլեանը չկրցաւ զսպել ինքզինք, եւ երբ մունետիկը յայտարարեց թրքերէնով, թէ գիտցին բոլոր հայերը որոշեալ ժամուն պէտք է լքեն իրենց տունները «արդահով» վայր փոխադրուելու համար, բարկացայս յայտարարեց. «Ես տունիս մէջ պիտի մնամ, ինչպէ՞ս լքեմ տունս»: Արդարեւ, մարդ ինչպէ՞ս լքէ իր տունը: Տպատրիչ էր:

Ջինոտրական Արմէն Սանբոլեանը՝ իր հսկայ հասակով, երկար ստով եւ լեզուներու իմացութեամբ այս «թուրը», հայերէն ալ գիտէր:

Յակոբ Միխայէլեան փորձառու դերասանը հանդէս եկաւ դպրոցական Չելեբիի դերով: Երբ բեմ բարձրացաւ դպրոց. Չելեբիին իսկական կինը, որ Հալէպ կը բնակի, յուզումի ալիք մը բարձրացաւ: Չելեբին այդ առջիկան հետ ամուսնացած էր տարագրութեան օրերուն:

Բեմին վրայ այդ տիկնոջ դերը կատարողը Սիրանոյշ կը կոչուէր, բուն անունով՝ Հոտի Փիլաւճեան: Տիկին Չելեբին չէր մոռցած իր մայրենի լեզուն:

Մեծ եղաւ բեմադրիչին գործը: Մենք երկու տեսարանի ներկայ կ'ըլլայինք: Ֆոնին վրայ, մեծ պատատ ընդգրկող ջարդի տեսարաններ, իսկ բեմի առաջամասին՝ նոր կեանքը թէ սփիւռքի, թէ հայրենիքի մէջ: Նոր ձեւով մտածող նոր սերունդ մը , որ կը մնայ անլռելի զանգակատուն:

Ծափ մը եւ ամբողջ խումբին՝ մինչեւ թեմիք կազմի բոլոր անդամները:

Սփիւռք եւ հայրենիք գործակցութեան մէկ պատկեր է այս պիէսը:

ԹՈՐՈՍ ԹՈՐՈՍԵԱՆ
Հալէպ-Երեւան

«Չելսին» ու «Ռեալը» ջախջախեցին մրցակիցներին

Ութ հանդիպումներով ավարտվեց չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի առաջին շրջանը: Իրենց մրցելույթներն առաջին շրջանում խոշոր հաշվով հաղթանակներով ավարտեցին Մադրիդի «Ռեալն» ու Լոնդոնի «Չելսին»: Վերջինս, որ Անգլիայի առաջնությունում գերազանց է հանդես գալիս, վստահ է խաղում նաեւ չեմպիոնների լիգայում: Սեփական հարկի տակ Ռոման Աբրամովիչի ակումբը ջախջախեց իսպանական «Բետիսին» (4-0): Դա հնարավորություն տվեց «Չելսիին» գլխավորելու աղյուսակը՝ խփած եւ բաց թողած գնդակներով առաջ անցնելով «Լիվերպուլից», որն իր հերթին հյուրընկալվելիս պարտության մատնեց «Անդերլեխտին»: Անգլիական երկու ակումբները լուրջ խայլ կատարեցին «G» խմբում խաղարկվող ոտեգրերին տիրելու համար:

Վերջապես իր իրական հնարավորությունները դրսեւորեց Մադրիդի «Ռեալը»՝ սեփական հարկի տակ ջախջախելով նորվեգական «Ռուսենբորգին»: Ճիշտ է, առաջին խաղակեսից հետո հյուրերը խաղը շահում էին 1-0 հաշվով, սակայն ընդմիջումից հետո «Ռեալը» կերպարանափոխվեց եւ չորս անգամ գրավեց մրցակցի դարպասը:

Առայժմ առանց միավորի կորսի է հանդես գալիս Ֆրանսիայի չեմպիոն «Լիոնը»: «Օլիմպիակոսի» հետ հանդիպման արդեն 4-րդ րոպեին Ժունինյոն առաջ մղեց ֆրանսիացիներին, սակայն խաղավարից 6 րոպե առաջ հյուրերը վերականգնեցին հավասարակշռությունը: Բայց «Լիոնին», այնուամենայնիվ, հաջողվեց խաղը հաղթական ավարտի հասցնել: Թիմին հաղթանակ պարգեւեց Գովուն:

Բավական հետաքրքրական ու արդյունավետ պայքարում ընթացավ «Ֆեներբահչեի» եւ «Շալկե-04»-ի մրցավեճը: Գրանցվեց մարտական ոչ-ոքի (3-3): Մեկնարկում երկու անընդմեջ պարտություն կրած «Պորտոն» առաջին հաղթանակը տոնեց: Իսկ ահա «Միլանին» սեփական պատերն էլ չօգնեցին առավելության հասնելու «Էյնդհովենի» նկատմամբ: Իր հաջող մրցելույթներն է շարունակում «Արսենալը»: «Գլազգո ռեյնջերսի» հետ արտագնա խաղում թիմի 34-ամյա դարպասապահ Յոտայ Կոբեյի գերազանց ելույթը հնարավորություն տվեց «Արսենալին» ոչ-ոքի արդյունքի հասնել:

«E» խումբ

«Ֆեներբահչե»-«Շալկե-04»՝ 3-3 (1-0)

Լուսիանո (14), Նոբրե (73), Ամիա (79)-Լինկոլն (59, 62), Կուրանի (77):

«Միլան»-«Էյնդհովեն»՝ 0-0

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Միլան	3	1	2	0	5-3	5
2. Ֆեներբահչե	3	1	1	1	7-6	4
3. Էյնդհովեն	3	1	1	1	1-3	4
4. Շալկե-04	3	0	2	1	5-6	2

«F» խումբ

«Ռեալ»-«Ռուսենբորգ»՝ 4-1 (0-1)

Վուդգեյթ (48), Ռաուլ (52), Էլգերա (68), Բեհեմ (82)-Usրանդ (40):

«Լիոն»-«Օլիմպիակոս»՝ 2-1 (1-0)

Ժունինյո (4), Գովու (89)-Կաֆես (84):

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Լիոն	3	3	0	0	6-1	9
2. Ռեալ	3	2	0	1	6-5	6
3. Ռուսենբորգ	3	1	0	2	4-6	3
4. Օլիմպիակոս	3	0	0	3	3-7	0

«G» խումբ

«Չելսի»-«Բետիս»՝ 4-0 (2-0)

Դրոգբա (24), Կարվալյու (44), Դ. Կոուլ (59), Կրեսպո (64):

«Անդերլեխտ»-«Լիվերպուլ»՝ 0-1 (0-1)

Սիսե (20):

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Չելսի	3	2	1	0	5-0	7
2. Լիվերպուլ	3	2	1	0	3-1	7
3. Բետիս	3	1	0	2	2-6	3
4. Անդերլեխտ	3	0	0	3	0-3	0

«H» խումբ

«Պորտո»-«Ինտեր»՝ 2-0 (2-0)

Մաստրացի (22, ինքնագոլ), Մակարտի (35):

«Գլազգո ռեյնջերս»-«Արսենալ»՝ 0-0

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ինտեր	3	2	0	1	2-2	6
2. Արսենալ	3	1	1	1	3-3	4
3. Ռեյնջերս	3	1	1	1	3-3	4
4. Պորտո	3	1	0	2	6-6	3

Ռոնալդուն կասկածվում է բռնաբարության մեջ

Չեմպիոնների լիգայի «Մանչեսթր յունայթեդ»-«Լիլ» հանդիպման ավարտից հետո բռնաբարության կասկածանքով ձերբակալվել էր անգլիական ակումբի պորտուգալացի հարձակվող Քրիսթիան Ռոնալդուն: Պարզվում է, որ ոստիկանություն է դիմել Ֆրանսիայի քաղաքացի մի աղջիկ: Նա պատմել է, որ ընկերուհու հետ հոկտեմբերի 2-ին Ռոնալդուի եւ նրա բարեկամի հետ ծանոթացել են Լոնդոնի «Մովիդա» բարում, այնուհետեւ խնջույքը շարունակել են «Սանդերսոն» հյուրանոցում, որտեղ էլ բռնաբարվել են նրանց կողմից:

Հարցաքննության ընթացքում 20-ամյա Ռոնալդուն ժխտել է իր հասցեին հնչած մեղադրանքը: Առայժմ պորտուգալացի ֆուտբոլիստին գրավի դիմաց բաց են թողել: Ռոնալդուն մինչ «Մանչեսթր յունայթեդ» տեղափոխվելը հանդես էր գալիս Լիսաբոնի «Սպորտինգում», 2003 թ. նրա տեղափոխման համար «Մանչեսթր յունայթեդը» 12 մլն ֆունտ ստեռլինգ է վճարել պորտուգալական ակումբին:

Ընտանեկան ավանդույթին հավատարիմ

«Միլանի» ավագ Պաոլո Մալդինիի 9-ամյա որդին՝ Քրիստիանը, պայմանագիր է կնքել ակումբի պատանեկան թիմի հետ: Հանդիսավոր այդ առարկությանը, բացի նշվածներից, ներկա են գտնվել Քրիստիանի մայրը, որը որդու փոխարեն իր ստորագրությունն է դրել պայմանագրում, եւ պարը՝ Չեզարե Մալդինին: Ինչպես հայտնի է, վերջինս ժամանակին (1950-1960 թթ.) եւս հանդես է եկել «Միլանում», իսկ 1998 թ. ափսարհի առաջնությունում գլխավորել է Իտալիայի հավաքականը:

Ինչ վերաբերում է «Միլանի» ներկայիս ավագին, ապա նա թիմի կազմում նորամուտը նշել է 1985 թ.՝ 16 տարեկանում: Պաոլոն իրմ «Միլանի» խորհրդանիշն է: Վերջերս նա դարձավ թիմի ռեկորդակիրն անցկացրած խաղերի քանակով՝ գերազանցելով լեգենդար դարպասապահ Դինո Զոֆի ռեկորդը: Ինչպես երեւում է, ընտանեկան ավանդույթները շարունակվում են: Առայժմ Քրիստիանը հանդես կգա «Միլանի» պատանեկան թիմում: Մասնագետները նրան լավ ապագա են գուշակում եւ համոզված են, որ տարիներ անց Մալդինիների սերնդի 3-րդ ներկայացուցիչն էլ հաջողությամբ կպաշտպանի «Միլանի» պատիվը:

ՖՈՐՄՈՒԼԱ-1

«Ուիլյամսը» կվաճառի իր բոլիդները

«Ֆորմուլա-1» ավտոմրցավազքի մասնակից «Ուիլյամսը» որոշել է դեկտեմբերին աճուրդի հանել թիմին պատկանող ավելի քան 20 բոլիդ: Վաճառքի հանված բոլիդների թվում կլինեն այնպիսիները, որոնց ղեկին ժամանակին նստել են Նայջել Մենսելը, Դեյմոն Հիլը, Ռալֆ Շումախերը եւ Խուան Պաբլո Մոնտոյան:

ՖԻՖԱ-Ի ՎԱՐԿԱՆԻՇՏԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

Առաջընթաց եւս 6 տեղով

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է ազգային հավաքականների վարկանիշային հերթական ցուցակը: Անդորրայի հավաքականի նկատմամբ տոնած խոշոր հաշվով հաղթանակը մեր ընտրանուն 6 հորիզոնականով առաջընթաց ապահովեց: Հայաստանի հավաքականը 437 վարկանիշով 109-րդ տեղում է: Նշենք, որ վերջին երկու ամիսներին մեր ընտրանին վարկանիշային ցուցակում ընդհանուր առմամբ 11 տեղով վեր է բարձրացել:

Ընտրական մրցաշարում Հայաստանի հավաքականի մրցակիցներից լավագույն արդյունք ունեն հոլանդացիները, որոնք պահպանել են տեղը 2-րդ հորիզոնականում: Իսկ չեխերը մեկ հորիզոնականով վեր են բարձրացել եւ այժմ եզրափակում են լավագույն եռյակը: Ռումինիայի ընտրանին 4 տեղով առաջընթաց է ունեցել եւ զբաղեցնում է 28-րդ հորիզոնականը: Իսկ ահա ֆիններն 40-րդ տեղից նահանջել են 44-րդ հորիզոնական: 3 տեղով բարձրացել է Մակեդոնիայի ընտրանին (93-րդ տեղ), իսկ անդորրացիները նույնքան հորիզոնական նահանջել են եւ այժմ 128-րդն են:

Դասակարգման ցուցակի 205 հավաքականներից ամենամեծ առաջընթացն ունեցել է Գուանայի ընտրանին, որը 14 տեղով վեր է բարձրացել: Շոտլանդիայի հավաքականը 12 հորիզոնական առաջընթաց է ունեցել, Գանայի ընտրանին՝ 11: Իսկ ահա Վենեսուելայի հավաքականը 14 տեղով նահանջել է:

Լավագույն տասնյակում մեկ փոփոխություն է կատարվել: Շվեդների փոխարեն լավագույնների թվում ընդգրկվել են անգլիացիները: Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից կրկին լավագույն վարկանիշն ունի Ռուսաստանի ընտրանին, որը պահպանել է իր դիրքը (30-րդ տեղ):

Ներկայացնում ենք վարկանիշային ցուցակի լավագույն տասնյակի եւ նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների հավաքականների ցուցանիշները:

1. Բրազիլիա	840
2. Հոլանդիա	797
3. Չեխիա	783
4. Արգենտինա	778
5. Ֆրանսիա	776
6. Մեքսիկա	769
7. ԱՄՆ	768
8. Իսպանիա	764
9. Անգլիա	754
10. Պորտուգալիա	754
30. Ռուսաստան	671
39. Ուկրաինա	636
57. Ուզբեկստան	581
64. Լատվիա	564
70. Բելառուս	559
81. Էստոնիա	535
97. Լիտվա	475
100. Վրաստան	462
108. Մոլդովա	441
109. Հայաստան	437
111. Թուրքմենստան	415
114. Ադրբեջան	406
140. Ղազախստան	320
143. Տաջիկստան	304
152. Ղրղզստան	258

Անտեղյակների մուտքն Անգլիա արգելված է

Հետաքրքրական միջադեպ է տեղի ունեցել Լոնդոնի «Հիթրոու» օդանավակայանում: Իսրայելցի 24-ամյա մատուցող Օդեդ Կալֆոնը ժամանել էր Լոնդոն: Օդանավակայանում անձնագրերի վերահսկողության բրիտանացի ափսաակիցը հետաքրքրվել է, թե ինչ նպատակով է Կալֆոնը ժամանել Լոնդոն: Վերջինս թեթեւամտորեն պատասխանել է, թե ցանկանում է ներկա գտնվել ֆուտբոլային որեւէ հանդիպման: Ափսաակիցը ցանկացել է ավելի հստակեցնել պատասխանը, թե հատկապես որ խաղին է նա ցանկանում ներկա գտնվել: Հետեւել է պատասխանը՝ «Չելսիի» կամ «Արսենալի»: Սակայն դա էլ չի բավարարել օդանավակայանի անցագրային կետի ափսաակցին: Դրանից հետո իսրայելցու հետ զրույցը շարունակվել է ավելի քան 4 ժամ, որին միացել են նաեւ այլ ափսաակիցներ: Նրանք օտարերկրացուց համառորեն պահանջել են թվարկել «Չելսիի» կամ «Արսենալի» ֆուտբոլիստներից գոնե մեկի անունը, սակայն Կալֆոնն այդպես էլ չի կարողացել արտաբերել որեւէ մեկի ազգանունը: Արդյունքում՝ ութ ժամ մնալով «Հիթրոուում», Կալֆոնը սահմանված է եղել վերադառնալ Իսրայել:

Երբ այս միջադեպին անդրադարձել են տեղի լրատվամիջոցները, եւ լրագրողները ցանկացել են մեկնաբանություններ ստանալ Անգլիայի ներգաղթի ծառայությունից, հետեւել է նուրբ ու դիվանագիտական պատասխանը. «Մեր երկրի բոլոր հյուրերը պետք է ընդունվեն հարգանքով, իսկ նրանց գործերը պետք է քննվեն առավելագույն օբյեկտիվորեն»:

Առնյանը կմասնակցի Վեյք Ան Զեեի մրցաշարին

ՖԻԴԵ-ի դասակարգման ցուցակում 10-րդ տեղը զբաղեցնող Լետոն Առնյանը հրավիրվել է մասնակցելու հունվարի 13-29-ը հոլանդական Վեյք Ան Զեե քաղաքում ավանդաբար անցկացվող շախմատի մրցաշարին: Այն միշտ էլ աչքի է ընկել ուժեղ կազմով: Բացառություն չի կազմի նաեւ առաջիկա մրցաշարը: Միայն այն, որ մրցաշարի մասնակիցների թվում կլինեն ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի նորընծա չեմպիոն Վեսելին Թոփալովը, Վլադիմիր Կրամնիկն ու Վիշվանաթան Անանդը, արդեն վկայում է ուժեղ կազմի մասին: Հաղթողի կոչման համար մրցավեճի կբռնվեն նաեւ Լեկոն, Իվանչուկը, Բարոն, Ադամսը, Գելֆանդը, Տիվյակովը, Սոկոլովը, Կամսկին, Կարյակինն ու վան Վելին:

Մալեեւա-Բերբերյանը հրաժեշտ տվեց թենիսին

Պատի Շնիդերի հետ Ցյուրիխի մրցաշարում անցկացրած մրցախաղը վերջինն էր բուլգարուհի թենիսիստուհի Մագդալենա Մալեեւա-Բերբերյանի համար: Զիջելով մրցակցուհուն (3-6, 2-6), 30-ամյա Մալեեւան հայտարարել է թենիսին հրաժեշտ տալու իր որոշման մասին: «Ես իսկապես կորցրած անցկացրած յուրաքանչյուր վայրկյանից մեծ հաճույք եմ ստացել: Ցանկանում եմ շնորհակալություն հայտնել բոլորին, հատկապես երկրպագուներիս, որոնք այսքան տարի աջակցել են ինձ», հայտարարել է Մալեեւան:

Մագդալենան պրոֆեսիոնալ թենիսիստուհու գործունեությունը սկսել է 1989 թ.: Այդ ընթացքում նա հաղթող է ճանաչվել 10 մրցաշարում:

Իռլանդացիները նոր մարզիչ են որոնում

Ֆուտբոլի ափսարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում անհաջող ելույթների հետեւանքով Իռլանդիայի հավաքականին չհաջողվեց եզրափակիչի ուղեգիր նվաճել: Ուստի երկրի ֆուտբոլի ֆեդերացիան չերկարաձգեց հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բրայան Կերի հետ պայմանագրի ժամկետը եւ այժմ զբաղված է նոր մարզչի որոնումներով: Թեկնածուների թվում նշվում են Մարտին Օ'Նիլը, Բոբի Ռոբսոնը, Զոն Օլդրիջը, Քենի Դալգլիշը եւ Ֆիլիպ Տրույեն:

Էջը պատրաստեց ԱՐՈՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

«Հայաստանը չպետք է այլ երկրի անզգույշ, չհաշվարկված քայլերի համար գին վճարի»

1-ին էջից

«Հայաստանը չպետք է այլ երկրի անզգույշ, չհաշվարկված քայլերի համար գին վճարի, հուսով ենք, որ այս ուշացումը ժամանակավոր է եւ մինչեւ տարեվերջ Գործողությունների ծրագիրը կսկսվի», ասաց Հայաստանի նախագահը: Ռոբերտ Քոչարյանն ընդգծեց, որ պաշտոնական Երեւանը լուրջ է տրամադրված եվրոինտեգրմանը, իսկ Եվրոպական հարեւանության քաղաքականությունը դիտում է Հայաստանի եվրոինտեգրման ճանապարհին նոր հնարավորություն:

Բորել-Ֆոնտելսի եւ Քոչարյանի հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին նաեւ հայ-թուրքական հարաբերությունների, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հեռանկարները, անդրադարձ է եղել Հայաստանի սահմանադրական բարեփոխումներին: Մասնավորապես ԵՄ նախագահը նշեց, որ հայ-թուրքական սահմանի աստիճանական հարցը պետք է քննարկվի Թուրքիայի՝ ԵՄ-ին անդամակցության բանակցությունների ընթացքում: Բորել-Ֆոնտելսը հիշեցրեց, որ վերջերս ընդունած բանաձեւով Եվրախորհրդարանը Թուրքիային հորդորել է ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը եւ աստիճանակել Հայաստանի հետ սահմանը: «Եվրախորհրդարանը վճռականորեն եւ համառորեն հայտարարել է Թուրքիայի՝ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման անհրաժեշտությունը», ընդգծեց նա: Անդրադառնալով ԼՂ խնդրին՝ Բորել-Ֆոնտելսն ասաց. «Մեր կարծիքով սպասում-էվոյի պահպանումը ամենալավ ընտրությունը չէ»:

Աշխատանքային այցով Բրյուսելում գտնվող Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ բարձր մակարդակի հանդիպումներ ունեցավ Եվրամիությունում եւ Բելգիայի գործադիր ու օրենսդիր իշխանությունների ներկայացուցիչների հետ:

Արտաքին հաղթականության եւ անվտանգության հարցերով Եվրամիության բարձրագույն հանձնակատար Խավիեր Սոլանայի եւ Հայաստանի նախագահի հանդիպման ընթացքում քննարկվել է հիմնականում երկու հարց՝ Երեւան-Բրյուսել հարաբերություններ եւ ԼՂ հակամարտության կարգավորման հեռանկար: Նախագահ Քոչարյանը կարեւորեց ԵՄ դերը ղարաբաղյան կարգավորման գործընթաց-

Մարտին Սահակյան

ցում եւ հատկապես՝ «հաջող բանակցությունների ավարտից հետո գործնական քայլերի կիրառման ժամանակ»:

Խավիեր Սոլանային հարց ուղղվեց՝ արդարացվա՞ծ է հարյուր միլիոնավոր դոլարների ծախսը Կարս-Ախալքալաք- Թբիլիսի երկաթգծի կառուցման վրա, երբ կա Կարս-Գյումրին, որը չի գործում Թուրքիայի՝ Հայաստանի շրջափակման պատճառով: Սոլանան նկատեց, որ հայ-թուրքական սահմանի վերաբացման դեպքում, բնականաբար, ավելի շահավետ է եւ նպատակահարմար շահագործել Կարս-Գյումրի երկաթգիծը: Մյուս կողմից, արտաքին հաղթականության եւ անվտանգության հարցերով Եվրամիության բարձրագույն հանձնակատարը նշեց, որ հայ-թուրքական սահմանի վերաբացումը պահանջում է եւ Հայաստանի, եւ Թուրքիայի ջանքերի գործադրում:

Բելգիական իշխանություններից Հայաստանի նախագահը հանդիպումներ ունեցավ այդ երկրի վարչապետի եւ Սենատի նախագահի հետ: Բելգիայի կառավարության ղեկավարի հետ հանդիպման ընթացքում քննարկվել են հիմնականում տնտեսական հարցեր: ԵՄ երկրներից հենց Բելգիան է, որ Հայաստանի հետ ունի ամենամեծ առեւտրաշրջանառությունը: Հաջորդ տարի ԵԱՀԿ նախագահությունը ստանձնելու է Բելգիան, եւ հանդիպման ընթացքում անդրադարձ է եղել նաեւ ԼՂ հակամարտության կարգավորմանը, ընդհանրապես տարածաշրջանային խնդիրներին, մասնավորապես հայ-թուրքական հարաբերություններին:

Երեկ երեկոյան Բրյուսելում տեղի ունեցավ Բելգիայում Հայաստանի դեսպանության նոր շենքի բացման արարողությունը: Նախորդ 13 տարիներին Հայաստանի դիվանագիտական ներկայացուցչությունը տեղավորվել էր տեղի համայնքին պատկանող շենքում՝ «Հայ տանը»: Դեսպանության նոր շենքը Բրյուսելի եվրոպական թաղամասում է: Այն գնվել է կառավարության տրամադրած 280 հազար եվրոյով, իսկ գումարի մյուս մասը՝ 500 հազար եվրոն վարկով վերցվել է բելգիական բանկերից մեկից 15 տարի մարման ժամկետով:

Դեսպանության նոր շենքի բացման արարողությանը ներկա էին նախագահ Քոչարյանը, Բելգիայում Հայաստանի դեսպան Վիգեն Չիտեչյանը, Եվրոպական հանձնաժողովի արտաքին հարաբերությունների գլխավոր վարչության տնօրենը, Եվրոպայում կաթողիկոսական պատվիրակ Գյուս արք. Նազգաջյանը, հայ համայնքի ներկայացուցիչներ:

«Ցեմ կասկածում, որ գալու է օրը, երբ Հայաստանը դառնալու է ԵՄ անդամ», դեսպանատան բացման իր ելույթում ասաց արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը:

Վրաստանի պաշտոնական արտգործնախարարը մնում է երկրում որպես քաղաքական գործիչ

1-ին էջից

«Սալոմե Զուրաբիշվիլու ղեկավարման ոճն անընդունելի է: Դեսպանությունների հետ եւ նախարարության ներսում կարերը խախտված են», Վրաստանի հեռուստատեսությամբ հայտարարել է ՄԱԿ-ում երկրի դեսպան Ռեազ Ադամիան:

Զուրաբիշվիլին վրացի տարագիրների դուստր է, վրացերեն խոսում է ֆրանսիական ուժեղ շեշտադրությամբ, իսկ ռուսերենին առհասարակ չի տիրապետում: Անցյալ տարի արտգործնախարար նշանակվելուց առաջ նա Վրաստանում Ֆրանսիայի դեսպանն էր: Նախագահ Սաակաշվիլին անձամբ ժակ Շիրակին խնդրեց թույլ տալ, որ Զուրաբիշվիլին մնա Վրաստանի կառավարության մեջ:

Զուրաբիշվիլու նշանակումը ժամանակին ընկալվեց որպես Վրաստանի արեւմտամետ դիրքորոշման, ԵՄ անդամ դառնալու ձգտման վկայություն: Որոշ վերլուծաբաններ կարծում են, որ նրա պաշտոնանկությունը բնավ էլ չի նշանակում Թբիլիսիի արտաքին քաղաքական գծի փոփոխություն: Մինչդեռ վրացական ընդդիմադիր «Նոր աջեր» կուսակցության նախագահ Դավիդ Գամկրելիձեն, ընդհակառակը, գտնում է, որ Վրաստանի արտաքին քաղաքական ուղղությունը տեղափոխվել է արեւմուտքից հյուսիս: «Ուղղության այս փոփոխությանը խանգարում էր Սալոմե Զուրաբիշվիլին որպես ԱԳՆ ղեկավարի, եւ նախագահ Սաակաշվիլին նրան զոհեց Մոսկվային», ասել է Գամկրելիձեն:

Ամեն դեպքում դեռեւս երեկ Սալոմե Զուրաբիշվիլին պատրաստվում էր նամակ հղել նախագահ ժակ Շիրակին, որի թույլտվությամբ է ժամանակին հայտնվել արտգործնախարարի պաշտոնում: Համաձայն «Նովոստի Գրուզիի» գործակալության, Զուրաբիշվիլին հայտարարել է, որ ցանկանում է շնորհակալություն հայտնել ժակ Շիրակին Վրաստանում աշխատելու հնարավորություն ընձեռելու համար: Արդեն նախկին վրաց արտգործնախարարը նշել է, որ որոշել է մնալ երկրում որպես քաղաքական գործիչ:

Ավելին՝ Զուրաբիշվիլին արդեն սկսել է արտգործնախարարի պաշտոնից տարբեր քաղաքական գործունեություն, մասնավորապես երեկ արդեն Վրաստանում տեղի ունեցած դժգոհության ցույցի ժամանակ Զուրաբիշվիլին, դիմելով ներկաներին, հայտարարել է, թե տեղի ունեցողը նոր հեղափոխության կոչ չէ եւ պետք է ծույլ չլինել ու չվախենալ, քանի որ նոր ընտրություններ են գալիս: Ունենալով ընդդիմադիր կուսակցությունների աջակցությունը, Զուրաբիշվիլին նշել է, թե իր պաշտոնանկության գործընթացը լավ ծրագրված էր եւ հարձակում էր «նեոկոմունիստների» կողմից: Թերեւս տեղին է հիշեցնել, որ Ուկրաինայում տեղի ունեցողը ներկայիս երկրի նախագահն ինքը հեղափոխություն չէր որակում՝ չխուսափելով իրականացնել նման մի բան: Նշենք նաեւ, որ ինչպես Զուրաբիշվիլին ամիսներ առաջ Ֆրանսիայից հայտնվեց Վրաստանում՝ սանձալով նախարարական պորտֆել, այդպես էլ իր ժամանակին Սաակաշվիլին Մ. Նահանգներից վերադարձավ Վրաստան՝ դառնալով արդարադատության նախարար:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ

«Հարավային Կովկասը հայտարարված է ՆԱՏՕ-ի աշխարհագրական գերակայություն»

Ասում է Հարավային Կովկասում դաշինքի կապի սպան

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Շատ կարեւոր է, որ Վրաստանը, Ադրբեջանն ու Հայաստանը ընդգրկվել են ՆԱՏՕ-ի հետ գործընկերության անհատական ծրագրի (IPAP) գործընթացում, քանի որ ՆԱՏՕ-ի հետ համագործակցության պատմության մեջ առաջին անգամ բոլոր երեք երկրներն ընդունել են խաղի նույն կանոնները, բանակում եւ հասարակության մեջ փոփոխությունների չափանիշերը: Այս մասին հայտարարեց Հարավային Կովկասում ՆԱՏՕ-ի կապի սպա Ռոմուալդաս Ռաժկուսը հոկտեմբերի 20-ին Երեւանում մեկնարկած «Կասպից եւ Սեւ ծովերի միջեւ. նոր մարտահրավերներ եւ հնարավորություններ Հարավային Կովկասի համար» գիտաժողովում: Նրա խոսքերով, Հայաստանն ակտիվորեն զարգացնում է գործողությունները ՆԱՏՕ-ի հետ անհատական գործընկերության ծրագրի շրջանակում:

Ինչպես նշեց Ռոմուալդաս Ռաժկուսը, Սամբուլի գագաթաժողովում ՆԱՏՕ-ն որոշել է ուժեղացնել իր ազդեցությունը տարածաշրջաններում, եւ «Կովկասն ու Միջին Ասիան առաջինն են այդ ցուցակում»: Այդ նպատակով էլ Դաշինքը նշանակել է կապի երկու սպա եւ հատուկ ներկայացուցիչ երկու տարածաշրջանների համար:

«Հարավային Կովկասը հայտարարված է ՆԱՏՕ-ի աշխարհագրական գերակայություն», ընդգծեց Ռաժկուսը:

«Անհատական գործողությունների պլանն այն հիմնական ծրագիրն է, որ կիրառվում է Հարավային Կովկասում եւ ունի մի քանի բաժիններ՝ քաղաքական, պաշտպանական, վարչական, հանրային տեղեկատվության եւ գիտության», հայտարարեց Հարավային Կովկասում ՆԱՏՕ-ի կապի սպան: Նա կարեւորեց նաեւ ահաբեկչության դեմ պայքարի ծրագիրը, նշելով, որ «բոլոր երեք հարավկովկասյան երկրները կիրառում են այն, քանի որ այն կազմում է անհատական գործընկերության հիմնական մասը»:

Հարավային Կովկասում ՆԱՏՕ-ի սպան նաեւ համոզմունք հայտնեց, որ «անվտանգության գծով արդյունավետ համագործակցությունն անհնար է առանց դոկտրինի եւ սկզբունքորեն ժողովրդավարական համարվող ինստիտուտների»: Նրա խոսքերով, անվտանգությունը եւ կայունությունը կախված են միջազգային լայն համագործակցությունից եւ տեղական բարեփոխումներից:

Ռոմուալդաս Ռաժկուսը վերջում ընդգծեց, որ Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի միավորումը IPAP-ի շրջանակում «հեռանկարային քայլ է դեպի եվրաատլանտյան անվտանգության ամրապնդումը»:

ԱՄՆ-ը լիովին բացառում է կարգավորման ռազմական ուղին

ԲԱՔՈՒ, 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ-ը լիովին բացառում է ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ռազմական ուղին: Այս մասին հոկտեմբերի 20-ին Բաքվում հայտարարել է ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի Եվրոպայի եւ Եվրասիայի հարցերի գծով օգնական Դենիել Ֆրիդը:

Ըստ նրա, տվյալ փուլում առկա են մեծ հնարավորություններ, որպեսզի կողմերը համաձայնության հասնեն: «Երկարաժամկետ եւ արդարացի խաղաղության համար հակամարտող պետությունների առաջնորդները պետք է մշակեն փոխզիջումային ուղիներ: Վաշինգտոնը տվյալ քայլի կոչ է անում Ադրբեջանին եւ Հայաստանին», հայտարարել է ամերիկացի դիվանագետը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հանրապետությունում սկսվել է 2006 թ. ***«Ազգ» օրաթերթի բաժանորդագրությունը:*** «Ազգ» օրաթերթի հայերեն եւ ռուսերեն (շաբաթաթերթ, 16 էջ, գունավոր) տարբերակների բաժանորդներին հայտնում ենք, որ բաժանորդագրությունը կատարվում է նշված հասցեներով՝

1. «Հայմամուլ» ՓԲԸ
հեռ. *45-82-00, 45-19-11, 56-79-40*
2. «Հայփոստ» բաժանորդային բաժին
հեռ. *53-00-98*
3. Բլից-Մեդիա
հեռ. *58-17-13*
4. «Պրես-Աստաշ»
27-02-22
5. «Ազգ» օրաթերթ
58-24-83

Բաժանորդագրության արժեքն է՝

	հայերեն	ռուսերեն
1 ամիս	2200 դ.	500
2 ամիս	4400 դ.	1000
3 ամիս	6600 դ.	1500
4 ամիս	8800 դ.	2000
5 ամիս	11.000 դ.	2500
6 ամիս	13.200 դ.	3000

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

Լրատուական գործունեությունն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա.Ն 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիսեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 20.10.2005, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Գինդ» տպագրատանը: